Părintele Cleopa

I. PREDICI LA DUMINICILE PENTICOSTARULUI

Predică la Învierea Domnului

Hristos a înviat din morți, fiind începătură (a învierii) celor adormiți (I Cor. 15, 20)

Hristos a înviat !

Iubiți credincioşi,

Astăzi prăznuim praznicul praznicelor şi sărbătoarea sărbătorilor. Astăzi este bucurie duhovnicească pretutindeni în lumea creştină. Astăzi Domnul şi Dumnezeul şi Mîntuitorul nostru Iisus Hristos a luminat toate prin învierea Sa. Cerul şi pămîntul după cuviință să se veselească, căci lumina Învierii Domnului a umplut de lumină cerul şi pămîntul şi iadul şi pe toți cei ținuți în legăturile morții cu nădejdea învierii, la veşnică veselie i-au adus prin coborîrea Mîntuitorului în iad. Astăzi Hristos, viața noastră a pus temelie nouă neamului omenesc prin învierea Sa şi a încununat toate minunile preaslăvite făcute de El pe pămînt.

Astăzi este ziua Învierii Domnului, biruința împăcării, surparea războiului, stricarea morții şi înfrîngerea diavolului. Astăzi după dreptate ni se cade să repetăm cuvintele profetului Isaia: *Unde-ți este, moarte, biruința ta? Unde-ți este, moarte, boldul tău?* (Osea 13, 14; I Corinteni 15, 55). Astăzi uşile de aramă le-a zdrobit Stăpînul Iisus Hristos şi pe însăşi numirea morții a schimbat-o, căci nu se mai numeşte moarte, ci somn. Mai înainte de venirea lui Hristos şi de iconomia Crucii, însuşi numele morții era foarte înfricoşat. Că omul cel dintîi, după ce a fost creat de Dumnezeu, cu moarte a fost amenințat: *Din pomul cunoaşterii binelui şi răului să nu mănînci, căci, în ziua în care vei mînca din el, vei muri negreşit* (Facere 2, 17).

Şi proorocul David zice prin Duhul Sfînt: *Moartea păcătoşilor este cumplită* (Psalm 33, 20). Dar nu numai moarte se numea despărțirea sufletului de trup, ci şi iad. Ascultă şi pe patriarhul Iacob, zicînd: *Veți pogorî bătrînețele mele în iad* (Facere 42, 38). Iar proorocul David zice: *Dumnezeu va izbăvi sufletul meu din mîna iadului* (Psalm 48, 16).

Dar după ce Hristos Dumnezeul nostru S-a adus jertfă pe cruce pentru noi şi a înviat din morți, a transformat moartea în somn, ca un iubitor de oameni. Căci în loc de moarte, adormire şi somn se zice mutarea noastră din cele de aici. Ascultă însuşi pe Mîntuitorul, zicînd: *Lazăr, prietenul nostru, a adormit şi merg să-l trezesc* (Ioan 11, 11). Căci precum ne este nouă uşor a scula pe cel ce doarme, aşa şi Stăpînul nostru Cel de obşte poate învia pe cei morți. Însă de vreme ce cuvîntul zis de Domnul era nou şi străin şi ucenicii nu l-au înțeles, mai arătat le-a zis: *Lazăr a murit!* (Ioan 11, 14).

Încă şi marele Apostol Pavel, dascălul lumii, scriind tesaloni-cenilor, zice: *Despre cei ce au adormit, nu voim să fiți în neştiință, ca să nu vă întristați ca ceilalți care nu au nădejde. Că de credem că Iisus a murit şi a înviat, tot aşa credem că Dumnezeu, pe cei adormiți întru Iisus, îi va aduce împreună cu El. Noi cei vii, care vom fi rămas pînă la venirea Domnului, nu vom lua înaintea celor adormiți* (I Tesaloniceni 4, 13-15).

Ați văzut, fraților, că pretutindenea moartea se numeşte adormire şi somn? Ați văzut cît de strălucită este biruința Învierii lui Hristos? Prin Învierea Domnului nenumărate bunătăți ni s-au dat. Prin înviere amăgirea diavolilor s-a

pierdut. Prin înviere biruim moartea. Prin înviere trecem cu vederea viața cea de acum. Prin înviere către răsplata cea veşnică ne sîrguim. Prin înviere, cu trup fiind înfăşurați, de cei fără trup ne apropiem dacă vom voi.

Astăzi biruințele cele strălucite ale noastre s-au făcut. Astăzi Hristos Domnul a biruit moartea şi pe tiranul diavol l-a surpat, iar nouă cale către mîntuire prin înviere ne-a dăruit. Deci toți să ne bucurăm, să săltăm şi să ne veselim că Mîntuitorul a biruit moartea şi iadul şi pentru mîntuirea noastră pe toate le-a lucrat.

Iubiți credincioşi,

În cele ce urmează dorim să arătăm pe scurt cu ce fel de trup vor învia sfinții şi drepții lui Dumnezeu, precum şi păcătoşii, în ziua învierii cea de obşte de la sfîrşitul lumii. Despre acestea vorbind, aducem în mijloc cuvîntul Sfintei Scripturi, care arată că patru vor fi însuşirile şi darurile sfinților şi ale drepților la învierea cea de apoi. Acest adevăr îl arată prealuminat marele Apostol Pavel, care zice: *Se seamănă trupul întru stricăciune, înviază întru nestricăciune*. Iată darul nestricăciunii! *Se seamănă întru necinste, înviază întru slavă*. Iată darul strălucirii! Despre acest dar al strălucirii, şi Domnul a zis: *Atunci drepții vor străluci ca soarele întru împărăția Tatălui lor* (Matei 13, 43). *Se seamănă întru slăbiciune, înviază întru putere*. Iată darul puterii! *Se seamănă trup firesc, înviază trup duhovnicesc*. Iată darul subțirătății! Cei înviați vor avea trupuri uşoare, duhovniceşti, nestricăcioase, adică nemuritoare, asemenea îngerilor (I Corinteni 15, 42-44).

Dar fiindcă am amintit şi de trupurile păcătoşilor din vremea învierii, să ştiți că mare deosebire vor avea trupurile celor răi de ale sfinților şi drepților în ziua judecății de apoi. Trupurile păcătoşilor vor arăta starea cumplită în care au trăit pe pămînt şi înfricoşatele pedepse ce îi aşteaptă, cînd le va zice Domnul: *Duce-ți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veşnic, care este gătit diavolului şi îngerilor lui* (Matei 25, 41).

Şi vor fi trupurile acestora înfricoşate la vedere şi pline de spaimă. În locul strălucirii se vor îmbrăca cu adînc de întuneric, care va semăna cu întunericul cel din afară al iadului. Şi după cum strălucirea fericiților va fi însoțită de frumusețe preaminunată, tot aşa, trupurile păcătoşilor vor avea mare spaimă şi urîciune. Şi măcar că vor avea nestricăciune ca şi drepții, această nestricăciune o vor avea pentru a se chinui veşnic în iad şi niciodată a se mistui.

Însă, dacă dorim să avem fericire veşnică la învierea de apoi, să nu fim fără de grijă, ci cu frică şi cutremur să slujim Preabunului nostru Dumnezeu pînă la ultima noastră suflare. Chiar dacă cineva ar fi împodobit cu toate faptele bune, nu poate fi fără grijă în veacul de acum. Mîntuitorul ne spune că: *Cine va răbda pînă la sfîrşit, acela se va mîntui* (Matei 10, 22). Să luăm pildă de la corăbierii care vin cu corăbiile pline de multe bogății şi bunătăți. Ei priveghează pururea, chiar cînd ajung la liman sînt cu mare grijă ca nu cumva să se lovească cu corabia de vreo stîncă şi să li se întîmple primejdie şi pagubă mare.

Auziți ce zice dumnezeiescul părinte Ioan Gură de Aur în această privință: "Să nu fim nepăsători şi nerecunoscători față de binefacerile care le-am luat prin Învierea Domnului. Nici să zicem: iată, Postul Mare a trecut, de acum putem să fim fără de grijă. Căci acum, mai mult decît înainte, trebuie să avem mare grijă pentru suflet ca nu cumva trupul întărindu-se, pe suflet să-l facă mai neputincios. Ca nu purtînd grijă pentru rob, de stăpîn să ne lenevim. Căci nevoința noastră duhovnicească este pentru toată viața".

Iubiți credincioşi,

Zice Sfîntul Apostol Pavel: *Oricine se luptă, se înfrînează de la toate* (I Corinteni 9, 25). Iar Sfîntul Ioan Gură de Aur zice: "Am lepădat povara postului, dar n-am lepădat şi rodul postului. Căci este cu neputință şi osteneala postului a o lepăda şi rodul postului a-l secera. A trecut osteneala nevoințelor, dar să nu treacă rîvna faptelor bune.

S-a dus postul, dar să rămînă evlavia. A trecut postul cel trupesc, dar n-a trecut şi postul cel duhovnicesc, care este mai bun decît acela, iar acela pentru acesta s-a făcut".

Prin postul duhovnicesc înțelegem lucrarea faptelor bune, pe care sîntem datori să le facem toți cei ce sîntem botezați în numele Preasfintei Treimi şi credem în Hristos Cel înviat din morți. În fruntea faptelor bune care ne ajută cel mai mult la mîntuirea sufletului este iubirea creştină. Fără iubire, fără iertare şi milostenie nu este mîntuire, nu sînt Paşti, nici bucurie în suflet, nici înviere din moartea păcatelor, nici pace în inimile noastre.

Iată o istorioară adevărată despre doi creştini certați unul cu altul, care s-au împăcat în noaptea de Înviere.

Doi oameni, buni prieteni creştini, au ajuns la o ceartă din lucrarea diavolului de la nişte lucruri de nimic. Unul, din fire mai iute, l-a înjurat şi l-a insultat greu pe celălalt cu prilejul unei întîlniri familiare. Şi astfel s-a aşternut între ei o mare duşmănie. Deşi cel ocărît şi batjocorit dorea să-l dea în judecată pe cel ce l-a nedreptățit şi l-a înjurat, mai ales că la acest lucru îl îndemnau mulți, el totuşi n-a făcut aceasta şi dorea din toată inima să restabilească pacea şi prietenia cea mai dinainte. Dar celălalt nu voia cu nici un chip să-l înțeleagă, ci spre duşmănie îl pornea prin purtările şi vorbele sale cele rele.

A început Postul Mare, se apropiau Sfintele Paşti şi între ei nici o schimbare nu se făcuse, măcar că mergeau amîndoi în fiecare Duminică la Sfînta Biserică. În Sîmbăta Mare s-au spovedit amîndoi, urmînd să se împărtăşească la Sfînta Liturghie, în noaptea Învierii. Preotul, care cunoştea bine ce se petrecea între ei, îl povățuia de multe ori pe cel ce întreținea starea de duşmănie, ca să-şi revizuiască gîndurile şi vorbele sale şi să-şi ceară iertare. Acelaşi îndemn şi canon stăruitor de pocăință i-a dat şi la spovedanie. Dar el, deşi s-a făgăduit, n-a făcut aceasta. Spre miezul nopții, clopotele cu sunetul lor duios, chemau poporul la Sfînta Înviere. Unul a păşit pragul bisericii cu adîncă mîhnire în inimă, că nu este iertat de vecinul său. Al doilea a intrat în biserică cu frică pentru că nu şi-a îndeplinit canonul, ci avea încă răutate şi duşmănie, la care îl îndemna mereu blestematul diavol.

Slujba Învierii se desfăşura înălțător în mireasma dumnezeiască ce plutea în Sfînta Biserică. Duios şi convingător a început la strană cîntarea: "Ziua Învierii şi să ne luminăm cu prăznuirea şi unul pe altul să ne îmbrățişăm. Şi să zicem, fraților, şi celor ce ne urăsc pe noi, să iertăm toate pentru înviere şi aşa să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcînd şi celor din morminte viață dăruindu-le". Fiori puternici i-au zguduit sufletul şi trupul, lacrimi fierbinți i se prelingeau pe obraz şi rotea ochii în toate părțile ca să vadă pe vecinul său. Nu i-a fost greu să-l descopere.

Chiar în acel moment, acela se strecura prin mulțime către dînsul, i-a ieşit înainte şi s-au îmbrățişat, zicînd încet: "Hristos a înviat!" După răspunsul plin de dragoste al vecinului: "Adevărat a înviat!", a adăugat cu şi mai multe lacrimi în ochi: "Iartă-mă, dragul meu, iartă-mă! Nu se va mai întîmpla niciodată felul cum m-am purtat cu tine. Sfînta Înviere a lucrat puternic asupra mea şi m-a învățat că nu-i bine, nici evanghelic, nici creştineşte, nu-i omeneşte ceea ce am făcut eu cu tine, în timp ce tu ai răbdat şi aşteptat cu încredere acest ceas al împăcării. Astfel satana s-a prăbuşit, Hristos Domnul S-a preaslăvit prin lucrarea puternică a Învierii Sale, duşmănia s-a spulberat, pacea şi dragostea s-au reaşezat între ei la vremea cuvenită şi cu frică de Dumnezeu, cu credință şi cu dragoste au primit Sfînta Împărtăşanie. Domnul Cel pururea viu şi prezent în Taina Sfintei Euharistii i-a binecuvîntat şi le-a întărit împăcarea, care n-a mai fost tulburată în timpul vieții lor, deşi răutăciosul diavol căuta să-i tulbure din nou.

Cît de mult are de învățat fiecare din noi, din acest exemplu zguduitor de reîntoarcere sinceră la Hristos a acestor două suflete şi de retrăire adevărată în El, prin biruința puternică a Sfintei Învieri! Cît de mult ar trebui noi să ne revizuim gîndurile, simțirile şi purtările şi să ne apropiem cu inima înfrîntă şi smerită, cu inima plină de credință şi dragoste de Potirul Sfintei Împărtăşanii, ca să-L primim pe Hristos Domnul nostru Cel pururea viu şi gata oricînd

să se sălăşluiască între noi, precum spune aşa de limpede în Sfînta Sa Evanghelie: *Cel ce mănîncă Trupul Meu şi bea Sîngele Meu, rămîne întru Mine şi Eu întru el* (Ioan 6, 56).

Vrem noi să ne hotărîm pentru aceasta? Este spre folosul nostru, spre folosul vieții pămînteşti şi cereşti. Pentru că numai uniți cu Domnul nostru Iisus Hristos vom putea înțelege mai bine şi mai adînc adevăratul rost al vieții noastre pămînteşti. Vom păşi sigur biruitori pe drumul sfintei desăvîrşiri morale şi spre slăvile nesfîrşitei viețuiri în cele cereşti.

Iubiți credincioşi,

Astăzi este Paştile Domnului. Astăzi Hristos, Viața noastră, a biruit moartea, iadul şi pe diavolul. Astăzi ni s-au deschis porțile raiului şi ale Împărăției Cerurilor. Astăzi îngerii se bucură împreună şi preamăresc pe Dumnezeu.

Deci să lepădăm din casele şi inimile noastre toată răutatea, toată întristarea şi păcatul şi să primim cu bucurie pe Hristos Cel înviat. Să ne închinăm Crucii pe care S-a răstignit Hristos. Să sărutăm mormîntul din care a înviat Domnului. Să urmăm cu credință şi nădejde pe Mîntuitorul nostru, împreună cu Maica Domnului, cu Apostolii, cu toți sfinții, cu părinții şi înaintaşii noştri. Să ne sărutăm duhovniceşte frate cu frate, să ne împăcăm, să ne iubim unii pe alții căci astăzi am dobîndit iertarea şi mîntuirea prin Înviere. Nimeni să nu fie trist, nimeni să nu-şi piardă credința şi nădejdea în necazurile vieții, căci Hristos Cel înviat este cu noi. Îl purtăm în noi şi rămîne în veci cu noi, de vom rămîne în dragostea Lui şi-I vom păzi poruncile.

Cu această credință dătătoare de viață, care ne dă putere şi biruință, să cîntăm împreună cîntarea Învierii: "Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcînd şi celor din morminte viață dăruindu-le". Amin.

Hristos a înviat !

Predică la Duminica Tomei
(Despre îndoiala în credință)

Fericiți cei ce n-au văzut şi au crezut (Ioan 20, 29)

Hristos a înviat !

Iubiți credincioşi,

În prima zi a Sfintelor Paşti, seara, ne spune Sfîntul Apostol şi Evanghelist Ioan, S-a arătat Iisus Hristos înviat ucenicilor Săi, ascunşi de frica iudeilor, într-o cameră încuiată din Ierusalim şi le-a spus: *Pace vouă!* După ce i-a liniştit, că erau tulburați şi cuprinşi de frică şi i-a încredințat de Învierea Sa din morți, arătîndu-le mîinile şi coasta străpunse de cuie şi suliță pe cruce, le-a adăugat: *Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, aşa vă trimit şi Eu pe voi* (Ioan 20, 21). Prin aceste cuvinte Domnul a trimis pe Apostoli la propovăduire, avînd misiunea să vestească Evanghelia mîntuirii la toate neamurile pămîntului.

Dar pentru a-i întări cu *putere de sus* la această misiune dumnezeiască de înnoire a lumii, Mîntuitorul *a suflat asupra lor* Duh Sfînt, şi le-a dat putere să ierte păcatele oamenilor, zicînd: *Luaţi Duh Sfînt! Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate şi cărora le veţi ţine vor fi ţinute* (Ioan 20, 22-23). Nimeni nu poate propovădui pe Hristos dacă nu este trimis de Dumnezeu şi dacă nu este întărit şi sfinţit de harul Duhului Sfînt. Însă nu este destul pentru mîntuire numai să citim Sfînta Scriptură şi să ascultăm cuvîntul Evangheliei. Trebuie să-l şi facem. Nu era suficientă Apostolilor şi ucenicilor Domnului numai propovăduirea cuvîntului. Ea singură nu poate mîntui fără pocăinţă. Apostolii aveau datoria să-i înveţe voia lui Dumnezeu, dar să-i cureţe şi de păcate, adică să le dezlege păcatele prin spovedanie, fără de care nu poate fi iertare, pocăinţă şi mîntuire. De aceea Domnul întemeiază acum Taina Sfintei Spovedanii, ca urmaşii lor, episcopii şi preoţii, să spovedească pe cei ce cred, şi să-i dezlege de păcate. Aceasta este singura cale de mîntuire a creştinilor: Credinţa dreaptă în Dumnezeu, împlinirea poruncilor evanghelice şi dezlegarea păcatelor prin spovedanie.

Dar, cu rînduiala dumnezeiască, apostolul Toma nu era de faţă cu ceilalţi apostoli cînd S-a arătat Domnul. Şi cînd i-au spus toţi: *Am văzut pe Domnul!* el nici nu s-a bucurat, nici n-a voit să creadă, pînă nu a văzut cu ochii şi a pipăit cu mîna rănile Mîntuitorului (Ioan 20, 25). După opt zile, adică în Duminica a doua după Înviere, iarăşi S-a arătat Iisus Hristos ucenicilor Săi, trecînd prin uşile încuiate. Atunci era şi Toma de faţă. După ce le-a zis din nou: *Pace vouă*, a spus cu mustrare pentru Toma: *Adu-ţi degetul tău încoace şi vezi mîinile Mele, şi adu-ţi mîna ta şi o pune în coasta Mea; şi nu fi necredincios, ci credincios!* (Ioan 20, 26-27). Iar Toma pipăind şi văzînd rănile Domnului, cuprins de frică şi uimire, a strigat cu smerenie şi credinţă: *Domnul meu şi Dumnezeul meu!* Mîntuitorul însă l-a mustrat pentru puţina lui credinţă, zicînd: *Pentru că M-ai văzut, Tomo, ai crezut? Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!* (Ioan 20, 28-29).

Toma era un apostol îndoielnic. El a crezut numai după ce a văzut şi a cercetat adevărul, pipăind rănile lui Hristos. De aceea l-a şi mustrat Domnul, căci *credinţa vine din auz*, iar nu din pipăire şi vedere. Credinţa vine din interior, din inimă, iar nu din afară. Credinţa vine din cuvînt. Din cuvîntul de învăţătură auzit din gura mamei şi a tatei. Căci părinţii trupeşti ne sînt primii dascăli de religie în viaţă. Apoi, credinţa noastră în Dumnezeu ne vine şi se întăreşte în noi din predica preotului la biserică, din sfaturile date de bătrîni, din citirea cărţilor sfinte şi mai ales din cuvintele şi învăţăturile pe care le auzim şi le citim zilnic în Sfînta Evanghelie.

La formarea noastră duhovnicească şi la sporirea dreptei credinţe în inimile noastre cel mai mare rol îl au părinţii trupeşti care ne-au născut şi părinţii sufleteşti care ne-au învăţat şi ne-au crescut în frica de Dumnezeu, adică preotul satului, duhovnicul şi naşul de botez. Cînd părinţii trupeşti şi cei sufleteşti sînt buni şi îşi fac datoria creştină faţă de sufletele pe care le cresc şi le păstoresc, atunci se nasc şi se formează creştini buni, copii ascultători de părinţi, tineri cuminţi şi evlavioşi. Iar cînd părinţii trupeşti sînt necredincioşi şi stăpîniţi de patimi, iar cei sufleteşti sînt indiferenţi şi nepăsători faţă de fiii lor sufleteşti, atunci copiii sînt răi şi neascultători, tinerii sînt necredincioşi sau îndoielnici şi caută dovezi văzute, ca Toma, pentru a crede în nevăzutul Dumnezeu. Cei căsătoriţi vin rar la biserică fiind înconjuraţi de griji pămînteşti; mulţi îşi ucid copiii şi unii îşi distrug familia şi pacea sufletului prin divorţ. Dar şi bătrînii care n-au avut în tinereţe o viaţă religioasă profundă îşi sfîrşesc viaţa în beţii şi indiferenţă religioasă, spre osînda sufletelor lor.

De vom cugeta mai mult la îndoiala apostolului Toma, vom înţelege mai bine slăbirea credinţei în Dumnezeu în zilele noastre şi urmările ei cumplite, pe care le trăim.

Iubiţi credincioşi,

Îndoiala lui Toma la Învierea Domnului a avut şi un rol providenţial. Căci, prin pipăirea rănilor Mîntuitorului, Toma dovedeşte celor necredincioşi că Hristos a avut cu adevărat trup omenesc, asemenea nouă, afară de păcat şi că a pătimit cu trupul pe cruce pentru mîntuirea lumii. Iar dacă Toma s-a îndoit de Învierea Domnului, după ce şi-

a pus mîna în coasta Lui, s-a căit de necredința sa şi, căzînd în genunchi, şi-a mărturisit cu lacrimi credința şi păcatul său, prin aceste cuvinte: *Domnul meu şi Dumnezeul meu!*

Oare cîți dintre creştinii de astăzi nu cad în păcatul îndoielii şi al necredinței în Dumnezeu? Însă se întorc la credință, cu căință şi smerenie ca apostolul Toma? Din cauza fricii şi Petru s-a lepădat de Hristos prin cuvintele: *Nu cunosc pe omul acesta!* (Matei 26, 74). Dar îndată după cîntatul cocoşului, din miezul nopții, Petru *a ieşit afară şi a plîns cu amar*. Toată viața s-a căit Petru de căderea şi necredința sa. Dar dintre noi cîți creştini nu se îndoiesc de existența lui Dumnezeu? Cîți nu-L înjură şi-L hulesc? Cîți nu caută dovezi şi zic: "Nu cred pînă nu văd!" Cîți nu caută să pipăie rănile şi coasta Domnului, căutînd dovezi ale existenței lui Dumnezeu prin pămînt, prin mărturii vechi, prin tainele planetelor şi ale Universului? Cîți nu zic dintre creştini: "Aici este raiul şi iadul! Aici pe pămînt este totul!" Iar cînd se văd bolnavi, în fața primejdiei, a sărăciei şi a morții, nici atunci nu se căiesc ca Toma, să zică: "Tu eşti Domnul meu şi Dumnezeul meu! Acum cred în Tine Doamne, că Tu m-ai zidit şi m-ai mîntuit. Iartă-mă de necredința mea!" Nici măcar la bătrînețe nu se întorc la Dumnezeu ca să plîngă cu amar ca Petru, viața lor din tinerețe, cheltuită în desfrîu, în răutăți şi necredință.

Puțini sînt acei ce se pocăiesc de păcate la bătrînețe. Cei mulți mor aşa cum au trăit, în necredință şi nepocăință, spre a lor veşnică osîndă. Cu adevărat, mare dar este credința în Dumnezeu însoțită de fapte bune! De aceea a şi zis Mîntuitorul către Toma cea de-a zecea fericire: *Fericiți cei ce n-au văzut şi au crezut!* (Ioan 20, 29). Iar cu alt prilej a zis către ucenicii Săi: *Fericit este cel ce nu se va sminti întru Mine* (Matei 11, 6). Adică nu se va sminti din dreapta credință în Dumnezeu, cum s-au smintit mulți în zilele noastre.

De ce credeți că se smintesc unii creştini în Hristos şi cad din dreapta credință apostolică în tot felul de secte şi grupări religioase? Pentru că ei vor să cuprindă cu mintea lor tainele şi dogmele credinței. Ei vor să pipăie cu rațiunea lor limitată mîinile şi coasta Domnului, adică vor să înțeleagă adîncul cel nepătruns al credinței, mai mult decît este dat omului să înțeleagă.

Dar cei mai mulți se leapădă şi se smintesc de Biserica întemeiată de Hristos din cauza mîndriei şi a neascultării lor. Se smintesc de Maica Domnului şi din mîndrie şi neascultare o defaimă spunînd că ar fi fost o femeie de rînd. Se smintesc de Sfînta Cruce şi din aceleaşi pricini spun că este un semn de ocară, iar nu armă a creştinilor împotriva diavolilor, sfințită cu sîngele lui Hristos. Se smintesc de sfintele icoane şi le numesc idoli, neînțelegînd sensul lor duhovnicesc. Se smintesc de sfinți şi de cinstea dată lor şi-i numesc oameni de rînd, iar pe ei se numesc drepți şi mîntuiți.

Se smintesc de preoți, nu le recunosc harul Duhului Sfînt primit la hirotonie şi îi judecă. Se smintesc de Tainele Bisericii întemeiate de Hristos, prin care se revarsă harul Duhului Sfînt şi le refuză pe toate. Se smintesc de învățătura Sfintei Scripturi şi o răstălmăcesc după voia şi mintea lor, spre a lor osîndă şi amăgirea multora.

De vom rămîne însă statornici şi ascultători în sînul Bisericii Ortodoxe şi vom păstra cu sfințenie dreapta credință dată nouă de Hristos, ne vom izbăvi de necredința lui Toma, de sminteala religioasă a sectelor şi vom înțelege cum trebuie înțeleasă învățătura Sfintei Evanghelii în sensul adevărat al celor două fericiri: *Fericiți cei ce n-au văzut şi au crezut!* şi *Fericit este acela ce nu se va sminti întru Mine!*

Iubiți credincioşi,

Se cade nouă astăzi, să ne bucurăm că stăm neclintiți în dreapta credință şi sîntem fii ai Bisericii lui Hristos de două mii de ani. Necredincioşii se leapădă şi caută să vadă pe Dumnezeu cu ochi trupeşti; îndoielnicii vor să pipăie rănile Domnului; cei slabi în credință caută minuni; sectele părăsesc Biserica, răstălmăcesc dogmele credinței şi vestesc altă Evanghelie; cei robiți de patimi amînă pocăința, iar noi, fiii învierii şi fiii lui Dumnezeu

după har, să-I rămînem credincioşi pînă la sfîrşit, ştiind că *cel ce va răbda toate pînă la sfîrşit, acela se va mîntui* (Matei 24, 13). Astăzi, a opta zi după Sfintele Paşti, Domnul înviat S-a arătat Apostolilor şi le-a dat pacea Duhului Sfînt după care suspină toată lumea. Astăzi Mîntuitorul l-a încredinţat pe Toma că a înviat cu adevărat şi ne încredinţează şi pe noi că vom învia cu toţii la judecata de apoi.

De aceea să ne bucurăm pentru înviere. Să ne bucurăm pentru mărturisirea de credinţă a lui Toma şi să ne rugăm lui Dumnezeu ca şi ceilalţi îndoielnici în credinţă şi doritori de semne şi minuni, tineri sau bătrîni, rude, vecini şi chiar fii, să mărtu-risească şi ei pe Hristos împreună cu Apostolul Toma. Să ne bucurăm cu adevărat că avem cu noi, în mîinile noastre, pe Domnul înviat şi sîntem izbăviţi de chinurile sufleteşti ale necredinţei şi îndoielii.

Noi credem în Dumnezeu şi nu căutăm să iscodim tainele credinţei sau să pipăim coasta Domnului. Cerul înstelat ne arată puterea Lui. Soarele şi luna ne amintesc de strălucirea Lui. Florile cîmpului şi armonia creaţiei ne încredinţează că Dumnezeu este frumuseţe. Copiii cei nevinovaţi, asemenea îngerilor, ne amintesc de bunătatea lui Dumnezeu şi ne îndeamnă la sfinţenie. Mamele cu pruncii la sîn, cînd se roagă, ne aduc aminte de Maica Domnului cu pruncul Iisus în braţe, care se roagă pentru mîntuirea lumii.

Pentru toate acestea să ne întărim mai mult în credinţă şi să ne bucurăm. Ne putem şi noi atinge de Domnul cu inima, cu mintea, cu voinţa şi chiar cu trupul, dar nu cu nevrednicie sau cu îndoială ca apostolul Toma. Cu inima ne atingem de Domnul prin credinţă, evlavie şi rugăciune curată, duhovnicească. Cu mintea ne atingem de Domnul prin citirea Sfintei Scripturi şi a altor cărţi ziditoare de suflet.

Cu voinţa ne atingem de Domnul prin săvîrşirea faptelor bune, în dragoste şi smerenie. Iar cu sufletul şi cu trupul ne hrănim şi ne unim mistic cu Hristos Mîntuitorul prin Sfînta Împărtăşanie, care este cea mai înaltă cale de unire a noastră cu Hristos, fără de care nu ne putem mîntui.

Vă reamintim că astăzi, la Duminica Tomei, numită şi "Paştele blajinilor" în unele sate ies credincioşii la cimitir unde fac pomenire, dau de mîncare unii altora şi cîntă cu toţii troparul Învierii. Păstraţi cu sfinţenie acest obicei creştinesc. De altfel fiecare Duminică este un Paşte, este ziua Învierii Domnului, ziua bucuriei şi a mîntuirii noastre.

Să păstrăm cu sfinţenie credinţa curată şi fierbinte în Dumnezeu. Să ne ferim de necredincioşi, de sectanţi şi de îndoielnici, ca să nu cădem în cursele lor. Să păstrăm cu grijă frumuseţea cultului ortodox şi toată tradiţia străbună moştenită de la înaintaşi şi să trăim în pace şi iubire unii cu alţii, ca împreună să cîntăm cu îngerii "Hristos a înviat!". Amin.

Predică la Duminica Mironosiţelor
(Despre rîvna şi bărbăţia de suflet)

Şi a venit Maria Magdalena, vestind ucenicilor că a văzut pe Domnul (Ioan 20, 18)

Hristos a înviat !

Iubiţi credincioşi,

Dintre marile virtuți care au împodobit viața sfintelor femei mironosițe cele mai alese au fost rîvna lor sfîntă pentru Hristos, evlavia şi bărbăția de suflet. Cîtă pază şi întărire au pus iudeii şi Pilat peste mormîntul lui Hristos Mîntuitorul nostru *ca nu cumva să vină ucenicii Lui noaptea şi să-L fure*. Piatră mare au răsturnat peste Mormîntul Domnului, cu peceți au sigilat piatra, ostaşi tari şi înarmați au pus de strajă. Însă toate acestea nu le-au speriat şi înfricoşat pe sfintele femei mironosițe. Rîvna lor cea mare, sfînta evlavie şi bărbăția lor de suflet, au trecut peste toate întăriturile iudeilor, nebăgînd seamă de toată paza Mormîntului. Un cuget şi un gînd stăpînea mintea şi inima lor: să slujească cu toată credința şi evlavia la înmormîntarea Preascumpului Mîntuitor.

A zis oarecînd Solomon: *Femeie bărbat cine a văzut?* Dar iată aici femei mai bărbați decît bărbații. Bărbații, ucenici ai lui Hristos, *s-au ascuns de frica iudeilor*. Petru cel fierbinte şi tare în credință, de trei ori s-a lepădat de Domnul, pentru care mai pe urmă s-a căit şi *a plîns cu amar* (Luca 22, 62). Iar femeile care din fire sînt fricoase şi neputincioase şi care de multe ori se înfrico-şează, chiar acolo unde nu este frică, aici, în slujba înmormîntării Preasfîntului nostru Mîntuitor se arată mai tari şi mai bărbătoase decît bărbații. Nu se tem de groaza iudeilor, de îndrăzneala ostaşilor nu se înfricoşează, nici straja de la Mormîntul Domnului nu le tulbură inima.

Ucenicii, bărbați, se tem şi se risipesc în toate părțile, cum le proorocise Mîntuitorul mai înainte. Sfintele femei se adună. Aceia se ascund, ele ies la iveală, merg la prăvălie şi cumpără mir şi aromate, ca să ungă trupul cel de viață făcător al lui Hristos. O, fericite femei, cum nu v-ați temut să umblați noaptea singure şi cum ați îndrăznit să vă apropiați de acel loc, pe care îl păzeau ostaşii împărăteşti şi cum nu v-ați înspăimîntat, ci căutați să prăvăliți pietre, să stricați pecețile, să deschideți mormîntul şi să ungeți cu arome Trupul Domnului? Aceste isprăvi ale voastre, au pornit din rîvna cea sfîntă, din evlavia şi bărbăția cea mare a sufletelor voastre.

Femei neputincioase erați cu firea, dar nu cu mintea şi inima voastră, căci întru nimic nu s-au arătat la voi cele ale neputinței femeieşti, ci toate isprăvile voastre mai presus de bărbăția bărbaților s-au suit. Cu adevărat la voi s-a împlinit Scriptura, care zice că: *Puterea Mea se desăvîrşeşte în slăbiciune* (II Corinteni 12, 9) şi iarăşi *Dumnezeu Şi-a ales pe cele slabe ale lumii, ca să le ruşineze pe cele tari* (I Corinteni 1, 27; Psalm 8, 2; Matei 21, 16). Cu adevărat în inima voastră erau cuvintele Preasfîntului nostru Mîntuitor care a zis: *Nu vă temeți de cei ce ucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă* (Matei 10, 28). Şi iarăşi zice Duhul Sfînt: *Îmbărbătați-vă şi să se întărească inima voastră, toți cei ce nădăjduiți în Domnul* (Psalm 30, 26). Voi mai înainte de Apostoli, fapta Apostolilor ați arătat-o. Voi mai înainte de Sfinții Mucenici, credința şi bărbăția de suflet a lor ați lucrat-o.

Ilie, marele prooroc, cu rîvnă dumnezeiască pornindu-se, pe Ahab l-a mustrat, iar voi pe cei ce străjuiau Mormîntul Domnului i-ați ruşinat. Ghedeon, învingînd cu trei sute de ostaşi oarecînd, oastea cea numeroasă a Madianiților a sfărîmat-o (Judecători 7, 25). Voi, însă, împreună cu drepții bărbați, Iosif şi Nicodim, mai tari decît toate întăriturile iudeilor şi ale lui Pilat v-ați arătat şi slujitoare neînfricate pînă la jertfă ați fost, gata a sluji Celui ce a venit să slujească şi să-Şi dea sufletul Său răscumpărare pentru tot neamul omenesc. Voi, o sfintelor femei, împreună cu Preacurata Fecioara Maria, Maica Veşnicului nostru Mîntuitor, cu mare rîvnă şi bărbăție de suflet v-ați îmbrăcat şi cea mai timpurie slujbă către Mîntuitorul ați arătat. De aceea mai înainte de Apostoli v-ați învrednicit a propovădui Învierea Domnului.

Iubiți credincioşi,

Cine sînt acele sfinte femei mironosițe, adică purtătoare de mir, care au urmat lui Hristos împreună cu Apostolii şi care s-au învrednicit să fie martore ale patimilor Domnului şi să-I ungă sfîntul trup cu miresme, cît a stat în mormînt? Sfînta Evanghelie ne aminteşte pe scurt numele şi faptele lor.

Cea dintîi şi cea mai plină de rîvnă şi bărbăție duhovnicească este Maria Magdalena, de loc din cetatea Magdala, Galileea.

Alte sfinte mironosițe sînt: *Maria, mama lui Iacob* (Marcu 16, 1) şi *a lui Iosi* (Marcu 15, 47), adică vara Maicii Domnului; *Maria lui Cleopa* (Ioan 19, 25) *şi Salomea, mama fiilor lui Zevedei* (Matei 27, 56; 28, 1; Marcu 16, 1; Luca 24, 10). Apoi *Ioana, femeia lui Huza, un ispravnic al lui Irod, Suzana şi multe altele care îi slujeau din avutul lor* (Luca 8, 3). Printre mironosițe sînt numărate şi cele două surori ale lui Lazăr din Betania, Marta şi Maria, unde găzduia adeseori Mîntuitorul cu Sfinții Apostoli, în drum spre Ierusalim sau Galileea.

Care erau virtuțile principale ale acestor femei mironosițe? Mai întîi credeau cu tărie că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu, Mesia cel vestit de prooroci, Care a venit pe pămînt să mîntuiască neamul omenesc. Apoi, duceau o viață curată, sfîntă, de rugăciune şi post, de înfrînare şi milostenie, trăiau în iubire sfîntă unele cu altele şi cu avutul lor ospătau şi odihneau cu dragoste în casele lor pe Iisus şi pe sfinții Săi ucenici.

Dar credința şi rîvna sfintelor femei mironosițe nu se oprea numai aici. Ele nu numai că Îl primeau pe Domnul în casele lor unde Îi spălau picioarele, Îi slujeau la masă şi Îl odihneau, ci, mai mult, mergeau cu rîvnă după Hristos, erau martore ale minunilor Lui şi mărturiseau cu îndrăzneală că El este Fiul lui Dumnezeu, Mîntuitorul lumii.

Cea mai mare bărbăție au dovedit-o însă femeile mironosițe în vremea patimilor Domnului. După ce ucenicii de frică L-au părăsit şi Petru s-a lepădat de Hristos, singurele care Îl urmau *de departe*, erau sfintele femei mironosițe, în frunte cu Maica Domnului, Maria Magdalena, alături de Apostolul dragostei Ioan. Căci dragostea dumnezeiască nu se poate părăsi niciodată.

Curajul şi bărbăția sufletului s-au văzut la femeile mironosițe şi pe drumul Crucii spre Golgota. Ele, singure cu Sfîntul Ioan, Îl petreceau pe Domnul la răstignire, fiind martore ale patimilor Lui. Ele singure se rugau pentru El cu lacrimi şi suspine adînci, încît Mîntuitorul, milostivindu-se spre ele, le-a zis: *Fiice ale Ierusalimului, nu mă plîngeți pe Mine, ci plîngeți-vă pe voi şi pe copiii voştrii... Căci dacă fac acestea cu pomul verde, cu cel uscat ce va fi?* (Luca 23, 28; 31).

Pe Golgota sfintele femei mironosițe, împreună cu apostolul nemuritoarei iubiri, erau, de asemenea, singurii martori ai răstignirii Domnului nostru Iisus Hristos. Ele L-au văzut însîngerat şi căzut sub cruce. Ele L-au văzut dezbrăcat de cămaşă şi întins pe cruce. Ele au văzut loviturile cuielor în mîinile şi picioarele Domnului şi au leşinat de durere sub cruce. Ele au auzit cuvintele de hulă ale iudeilor, mărturisirea de pocăință a tîlharilor şi rugăciunea zdrobitoare a Mîntuitorului: *Eli, Eli, lama sabahtani? Adică: Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?* (Matei 27, 46).

Femeile mironosițe au văzut întunecarea soarelui, întristarea cerului, învierea morților din morminte şi au auzit rugăciunea de iertare a Fiului lui Dumnezeu pentru iudeii ucigaşi: *Părinte, iartă-le lor, că nu ştiu ce fac!* (Luca 23, 34). Tot ele, aceste femei mai bărbătoase decît apostolii, mai pline de rîvnă decît ucenicii, au văzut aruncîndu-se sorți pentru cămaşa lui Hristos, făcută de mîinile Maicii Domnului, şi au auzit cuvîntul Lui cel mai de pe urmă: *Părinte, în mîinile Tale încredințez Duhul Meu!* (Luca 23, 46).

Iată cît de mare era rîvna, tăria credinței, şi bărbăția sufletului sfintelor femei mironosițe! Nu se temeau de ostaşii romani atît de sîngeroşi. Nu se înfricoşau de furia iudeilor de Dumnezeu netemători, nici nu se înspăimîntau cu totul de moartea Domnului pe cruce, *ca cei ce nu au nădejde!*

Însă bărbăția sfintelor femei mironosițe nu s-a terminat pe Golgota. Ele au fost de față şi vineri seara, la coborîrea Domnului de pe cruce şi, împreună cu Iosif din Arimateea, au cumpărat giulgiu şi miresme, au uns trupul Lui cu miresme, L-au înfăşurat în giulgiu, L-au pus în mormînt şi au prăvălit o piatră la uşa mormîntului. *Iar Maria Magdalena şi Maria, mama lui Iosi,* adică Maica Domnului, *priveau unde L-au pus. Şi după ce a trecut ziua*

sîmbetei, Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacob, adică sora Maicii Domnului, *şi Salomeea au cumpărat miresme ca să vină să-L ungă.*

Şi dis-de-dimineață, în prima zi a săptămînii - adică Duminica - *pe cînd răsărea soarele, au venit la mormînt. Şi ziceau între ele: Cine ne va prăvăli nouă piatra de la uşa mormîntului? Dar ridicîndu-şi ochii au văzut că piatra fusese răsturnată, căci era foarte mare. Şi intrînd în mormînt au văzut un tînăr şezînd în partea dreaptă, îmbrăcat în veşmînt alb, şi s-au spăimîntat. Iar el le-a zis: Nu vă înspăimîntați! Căutați pe Iisus Nazarineanul Cel răstignit? A înviat! Nu este aici. Iată locul unde L-a pus. Dar mergeți şi spuneți ucenicilor Lui şi lui Petru că va merge în Galileea, mai înainte de voi; acolo Îl veți vedea, după cum v-a spus.*

Şi ieşind, au fugit de la mormînt, că erau cuprinse de frică şi de uimire şi nimănui nimic n-au spus, căci se temeau. Şi înviind dimineața, în ziua cea dintîi a săptămînii (Duminică)*, El S-a arătat întîi Mariei Magdalena, din care scosese şapte demoni. Aceea, mergînd, a vestit pe cei ce fuseseră cu El,* adică pe Apostoli, *care se tînguiau şi plîngeau* (Marcu 15, 46-47; 16, 1-10).

Vedeți rîvna mironosițelor? Bărbăția şi tăria credinței lor în Fiul lui Dumnezeu? Vedeți bărbăția acestor sfinte femei? Ucenicii stăteau ascunşi şi încuiați într-o încăpere *de frica iudeilor*, iar ele cumpărau giulgiu şi miresme să ungă trupul lui Iisus. Ucenicii *plîngeau şi se tînguiau* de moartea Domnului, iar ele alergau în zori de zi pe Golgota să vadă mormîntul. Ei aşteptau cu spaimă veşti de la Golgota, iar ele intrînd în mormînt, au primit vestea, de la arhanghelul Gavriil, că a înviat Domnul, spunîndu-le: *Nu mai plîngeți!* Apoi, la porunca lui, s-au întors fugind, şi au spus apostolilor că Hristos a înviat, nu mai este în mormînt!

Iată cîtă bărbăție şi credință, cîtă tărie şi îndrăzneală la aceste femei. Bărbații stau ascunşi şi ele aleargă la mormînt, intră înăuntru, aduc miresme, se întăresc una pe alta, vorbesc cu îngerii, privesc cele dintîi mormîntul gol de Viață şi văd giulgiurile aşezate alături. Nu se tem de întunericul nopții, nici de ostaşii care străjuiau mormîntul, nici de moarte, nici de îngeri, de nimic. Dorul lor era unul singur: să-L vadă pe Iisus, să ungă şi să sărute sfîntul Lui trup. Femeile mironosițe sînt cele dintîi, şi cele mai vrednice martore ale răstignirii, morții, îngropării şi învierii Domnului. Ele sînt primele care vestesc apostolilor şi lumii întregi că a înviat Hristos, că moartea, diavolul şi iadul au fost biruite şi raiul s-a deschis.

Unde mai sînt acum femei creştine, iubitoare de Hristos, tari în credință şi în fapte bune, ca femeile mironosițe din Sfînta Evanghelie? Şi totuşi numărul sfintelor femei în Biserica creştină s-a înmulțit, întrecînd uneori pe cel al bărbaților.

Să ne gîndim la numărul mare al sfintelor mucenițe, precum: Tecla, cea întocmai cu Apostolii, Varvara, care a fost ucisă pentru Hristos de tatăl ei; Ecaterina, Irina, Maria, Sofia cu cele trei fiice ale ei, Fevronia, Tatiana sau Filoteia de la Argeş. Mare este şi numărul cuvioaselor care s-au nevoit prin mănăstiri şi pustietăți, şi au ajuns vase ale Sfîntului Duh şi făcătoare de minuni. Dintre acestea amintim doar cîteva, precum: Maria Egipteanca, Eufrosina, Xenia, Pelaghia, Melania, ca şi Cuvioasele Parascheva de la Iaşi, Teodora de la Sihla şi multe altele.

Toate aceste cuvioase sînt mirese ale lui Hristos, ucenice ale sfintelor mironosițe şi rugătoare ale Bisericii pentru noi toți.

Iubiți credincioşi,

Astăzi este ziua femeilor creştine. Ele sînt urmaşele femeilor mironosițe, fiicele Învierii, roabele Domnului, candelele credinței, sufletul familiei. Femeile creştine, credincioasele Bisericii Ortodoxe, mențin, mai mult decît bărbații, flacăra credinței şi tradițiile străbune, focul sfînt al rugăciunii şi evlavia în casele noastre. Femeile

credincioase sînt şi mame bune, creştine devotate, soţii cinstite şi ostenitoare, model în societate. Femeile credincioase sînt întîi la biserică, întîi la rugăciune, la post, la lucru, la milostenie, la citirea cărţilor bune, la îngrijirea bolnavilor, la toate. Ele menţin căldura duhovnicească a credinţei, a dragostei, a răbdării şi a împăcării, în biserică, în familie, în societate.

De astfel de mame bune au nevoie astăzi familiile noastre. De astfel de fiice evlavioase are nevoie Biserica lui Hristos. De astfel de femei cinstite şi model în toate are atîta nevoie astăzi societatea în care trăim. Sînt destule mame care nu vor să nască copii, nici să le dea o educaţie creştină bună. Sînt atîtea mame care îşi ucid majoritatea copiilor, iar puţinii pe care îi nasc, nu-i cresc în frica lui Dumnezeu sau îi lasă de capul lor şi ajung să fie o povară pentru familie şi o ruşine pentru societate.

Mamelor, sînteţi mironosiţele de azi ale Bisericii lui Hristos. Aduceţi Domnului, nu miresme de mult preţ, ci credinţa voastră curată şi copii buni, bine educaţi şi credincioşi. Vorbiţi-le mai mult de Dumnezeu, de sfinţi, de Biserică şi de înaintaşi. Nu-i sminţiţi cu nimic şi daţi-le să citească cărţi bune, cît mai mult. Dumneavoastră puteţi contribui cît mai mult la înnoirea duhovnicească a lumii, a Bisericii, a societăţii. Adăugaţi untdelemn sfînt în sufletele copiilor dumneavoastră. Dintre ei, vor ieşi mîine suflete mari, oameni buni, preoţi credincioşi, dascăli luminaţi, creştini model. Viitorul familiei, al copiilor, al Bisericii depinde cel mai mult de dumneavoastră. Să fiţi la datorie ca şi mamele noastre. Gîndiţi-vă ce mame sfinte am avut!

Tinere fecioare, păstraţi neîntinată pentru Domnul cinstea şi buna voastră credinţă pînă veţi dobîndi şi voi calitatea de mame în societate şi în Biserică. La fel şi dumneavoastră văduvelor şi bătrînelor mame, supravegheaţi pe cele tinere, pe copii, pe cei din jur. Nu tăceţi. Mamele tinere au nevoie de exemplul şi de jertfa voastră, tinerele fecioare au nevoie de sfatul vostru, iar copiii şi nepoţii, de rugăciunile, de lacrimile şi mustrarea voastră.

Începeţi toate cu Dumnezeu, cu rugăciunea, cu spovedania regulată şi cu mai multă smerenie şi răbdare. Mai multe mame bune, mai multe văduve şi fecioare cinstite şi credincioase, înseamnă pentru ziua de mîine, mai mulţi copii în case, mai mulţi credincioşi la biserici, mai multă pace în familie, mai puţine beţii, divorţuri şi avorturi în lume, mai puţine boli şi lacrimi pe pămînt şi mai multe suflete în Rai! Amin.

Hristos a înviat !

Predică la Duminica Samarinencii
(Despre rugăciunea în duh şi în adevăr)

Zis-a un bătrîn: "Precum vederea este mai mare decît toate simţurile,
aşa şi rugăciunea este mai mare decît toate faptele cele bune" (Pateric, cap. 22)

Hristos a înviat !

Iubiţi credincioşi,

Domnul şi Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, venind în lume, şi pururea însetînd de mîntuirea sufletelor omeneşti, umblînd prin locurile Palestinei, a ajuns şi la o cetate a Samariei, care pe atunci se chema Sihar. Acolo, prin pronia Sa nemărginită a făcut a se întîlni cu o femeie din acea cetate la fîntîna lui Iacob. În convorbirea cu ea, prin

înțelepciunea Sa negrăită, o aduce la cunoştința adevărului şi printre alte învățături tainice pe care i le dă, îi vorbeşte şi despre adevărata închinăciune făcută în duh şi în adevăr, zicîndu-i: *Vine ceasul şi acum este, cînd adevărații închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr* (Ioan 4, 23).

Fiindcă ne va fi cuvîntul în predica de azi despre rugăciunea făcută în duh şi în adevăr, să vedem ce înseamnă a ne ruga în duh? A ne ruga în duh înseamnă a ne înălța cu mintea şi cu sufletul către Dumnezeu în vremea rugăciunii. Numai rugăciunea făcută cu mintea din adîncul inimii se poate chema cu adevărat rugăciune duhovnicească, adică făcută în duh. Ce înseamnă a ne ruga în adevăr? Înseamnă a ne ruga cu lucrarea cea adevărată a tuturor poruncilor dumnezeieşti, adică a tuturor faptelor bune, deoarece omul este îndoit, fiind alcătuit din suflet şi din trup. Cînd mintea se înalță nevăzut la Dumnezeu în vremea rugăciunii, iar trupul, care este partea văzută se osteneşte la lucrarea poruncilor lui Dumnezeu, atunci creştinul devine adevărat închinător al lui Dumnezeu în Duh şi în adevăr. Nimeni nu se poate ruga în duh şi în adevăr, de se va ruga numai cu mintea sa şi nu va lucra şi cu trupul său la facerea poruncilor lui Dumnezeu, căci poruncile lui Dumnezeu sînt adevărul, după mărturia Sfintei Scripturi care zice: *Toate poruncile Tale sînt adevăr* (Psalm 118, 86).

Dar chiar dacă ar lucra cineva poruncile lui Dumnezeu şi s-ar ruga cu mintea din inimă, nu va putea avea pe Dumnezeu aproape de el de nu va avea şi dreapta credință şi de nu îl va mărturisi prin cuvintele şi faptele sale, după învățătura apostolică a Bisericii Ortodoxe. Acest lucru ni-l arată Duhul Sfînt cînd zice: *Aproape este Domnul de toți cei ce Îl cheamă pe El întru adevăr* (Psalm 144, 18).

Rugăciunea în duhul sau în duh, este rugăciunea cea gîndi-toare, adică tainică, pe care o face omul cu mintea, în inima sa. Cînd ne rugăm cu mare credință şi evlavie şi cînd, cu darul lui Dumnezeu, se unesc gîndurile minții cu simțurile inimii noastre în timpul rugăciunii iar ochii ne izvorăsc lacrimi, atunci ne rugăm în duh şi în adevăr, adică din inimă. Aceasta este cea mai înaltă treaptă a rugăciunii creştine.

Cînd auzim pe marele Apostol Pavel, zicînd: *Mă voi ruga cu duhul, dar mă voi ruga şi cu mintea* (I Corinteni 14, 15), să înțelegem că despre rugăciunea în duh şi în adevăr vorbeşte aici, care este tot una cu rugăciunea duhovnicească ce se face de cineva cu mintea în inima sa. La fel, cînd auzim pe Mîntuitorul, zicînd: *Tu însă cînd te rogi, intră în cămara ta şi, închizînd uşa ta, roagă-te Tatălui tău, Care este în ascuns, şi Tatăl tău, Care vede în ascuns, îți va răsplăti ție* (Matei 6, 6), să ştim şi să înțelegem că despre rugăciunea cea tainică şi gînditoare pe care o face omul cu mintea în cămara inimii sale, este vorba.

Despre aceeaşi înaltă rugăciune, vorbeşte Sfîntul Apostol Pavel cînd zice: *Vreau să grăiesc cinci cuvinte cu mintea mea, ca să învăț şi pe alții decît zeci de mii de cuvinte într-o limbă străină* (I Corinteni 14, 19). La aceasta ne îndeamnă şi psalmistul care zice: *Dintru adînc am strigat către Tine, Doamne, Doamne, auzi glasul meu*. Acelaşi lucru ne spune şi înțeleptul Solomon, zicînd: *Eu dorm, dar inima mea veghează* (Cîntarea Cîntărilor 5, 2). Căci, altoindu-se rugăciunea în inima noastră prin Duhul Sfînt, face ca inima să se roage neîncetat, după porunca dată de marele Apostol Pavel, care a zis: *Neîncetat vă rugați* (I Tesaloniceni 5, 17). Cu această rugăciune duhovnicească din inimă se ruga şi psalmistul David, zicînd: *Strigat-am cu toată inima mea: Auzi-mă Doamne! Îndreptările Tale voi căuta* (Psalm 118, 145).

Cu această rugăciune făcută cu duhul s-a rugat Ana proorocița, fiind îndurerată, care *grăia întru inima sa şi buzele ei numai se mişcau, dar glasul ei nu se auzea* (I Regi 1, 13). Cu această rugăciune s-a rugat Moise, fiind cu poporul în primejdie la ieşirea din Egipt, şi cu toate că nimeni nu auzea rugăciunea lui, Dumnezeu, luînd aminte la graiurile inimii lui, i-a zis: *Ce strigi aşa către Mine?* (Ieşirea 14, 15). Cu această rugăciune făcută în duh, s-a rugat însăşi Preasfînta şi Preacurata Fecioară Maria, în sfînta sfintelor, timp de 12 ani, fiind povățuită la aceasta de însuşi Sfîntul Duh.

Aceste mărturii vrednice de crezare din Sfînta Scriptură şi de la Sfinţii Părinţi, despre rugăciunea în duh, adică despre rugăciunea duhovnicească a inimii, amintite mai sus, sînt destule pentru a ne îndemna şi pe noi să ne rugăm lui Dumnezeu ziua şi noaptea cu gura, cu mintea şi mai ales cu inima. Dacă păstrăm cu sfinţenie dreapta credinţă şi sîntem fii credincioşi ai Bisericii Ortodoxe şi dacă ştim că poruncile lui Dumnezeu sînt adevărul, după cuvîntul psalmistului: *Legea Ta este adevărul* (Psalm 118, 142), apoi să ne închinăm lui Dumnezeu cu duhul şi cu adevărul, adică cu mintea pogorîtă în inimă şi de aici "să înălţăm rugăciuni lui Dumnezeu, deoarece inima este cămara minţii", spune Sfîntul Isaac Sirul.

Dar şi cu trupul trebuie să ne silim a lucra poruncile lui Dumnezeu, precum a poruncit Mîntuitorul ucenicilor Săi, *învăţîndu-i să păzească toate cîte v-am poruncit vouă* (Matei 28, 20). Cine ar îndrăzni să creadă că se poate ruga în duh şi în adevăr, fără a lucra şi toate faptele bune, unul ca acesta este asemenea celui ce zice că poate zbura numai cu o aripă sau poate merge cu un singur picior.

Iubiţi credincioşi,

Pînă aici am vorbit pe scurt despre sfînta rugăciune, despre felul cum trebuie să ne rugăm lui Dumnezeu în duh şi în adevăr. La aceasta am fost îndemnat să vorbesc de femeia samarineancă din Evanghelia de astăzi, care, deşi păgînă, L-a întrebat pe Iisus Hristos la fîntîna lui Iacob, unde şi cum trebuie să se roage (Ioan 4, 19-24).

Să vedem cine era această femeie şi cum a fost cîştigată de Mîntuitorul pentru Împărăţia Cerurilor. Samarineanca, şi toţi locuitorii din provincia Samaria, făceau parte dintr-un fel de sectă a Vechiului Testament, separîndu-se de templul din Ierusalim şi respectînd numai primele cinci cărţi ale lui Moise. De aceea, între iudei şi samarineni era o veche duşmănie, încît nici nu vorbeau unii cu alţii. De aceea a şi refuzat să-I dea apă Mîntuitorului însetat, care i-a zis: *Dă-Mi să beau!* Pe lîngă credinţa ei rea, samarineanca era şi o femeie păcătoasă, căci trăise mai înainte cu cinci bărbaţi în desfrînare şi acum avea al şaselea bărbat. Însă, cu toate că era eretică în credinţă şi desfrînată în fapte, ea aştepta venirea Mîntuitorului în lume, era însetată de "apa vie" a credinţei în Hristos şi se interesa cum să se roage cu adevărat lui Dumnezeu.

Să vedem acum în ce fel a vînat la credinţă pe samarineanca aceasta păgînă şi păcătoasă.

Mai întîi, Domnul i-a făgăduit femeii "apa cea vie", adică învăţătura Sfintei Evanghelii. Şi după ce femeia a crezut în puterea mîntuitoare a Evangheliei, îi zice Mîntuitorului cu glas smerit şi rugător: *Doamne, dă-mi această apă, ca să nu mai însetez* (Ioan 4, 15). Astfel, cuvintele Domnului, atingîndu-se ca o săgeată de inima samarinencii, i-au deşteptat credinţa în suflet. Dar pentru mîntuirea ei nu era de ajuns numai credinţa dreaptă în Dumnezeu. Îi mai trebuia şi fapta bună, căci credinţa, dacă nu are fapte, este moartă (Iacob 2, 17). Şi cum a întors Domnul inima femeii păcătoase în smerenie şi în căinţa păcatelor? Prin mărturisire. Prin cîteva cuvinte, cu multă iscusinţă duhovnicească, Mîntuitorul i-a îndemnat conştiinţa să-şi mărturisească singură păcatele. Căci după ce i-a zis femeii: "Mergi şi cheamă pe bărbatul tău şi vino aici", samarineanca a mărturisit: "Nu am bărbat". Adică sînt o femeie păcătoasă. Am trăit în desfrînare cu cinci bărbaţi şi acum trăiesc în fărădelegi cu altul!

Vedeţi cum vînează Hristos sufletele noastre pe calea mîntuirii? Vedeţi cît de mare este puterea spovedaniei? Nu ne cere Mîntuitorul decît două virtuţi principale: credinţă tare în Dumnezeu, şi pocăinţă, adică mărturisirea păcatelor noastre cu căinţă şi înnoirea vieţii prin fapte bune. Pe amîndouă acestea le-a îndeplinit femeia samarineancă, căci a crezut că Hristos este Mesia, Mîntuitorul lumii, şi-a recunoscut păcatele şi a cerut "apa cea vie", adică botezul creştin, harul Duhului Sfînt şi învăţarea Evangheliei. Dar nu s-a oprit aici, ci a căutat să adauge şi o altă faptă bună, obligatorie pentru noi toţi, pentru fiecare creştin, adică mărturisirea Evangheliei lui Hristos. Căci, fugind în familie şi în satul natal, în cetatea ei, Sihar, umbla pe toate uliţele şi striga în auzul tuturor: *Veniţi*

de vedeți un om care mi-a spus toate cîte am făcut. Nu cumva acesta este Hristosul? Şi au ieşit din cetate şi veneau către El (Ioan 4, 29-30).

Vedeți cum o femeie păcătoasă a reuşit să tragă la credința în Hristos o întreagă cetate? Oare noi toți, mamele şi credincioşii noştri, dacă ar mărturisi cu tărie cuvîntul Evanghliei în casele şi familiile lor, n-ar putea aduce măcar pe copiii şi soții lor în sărbători la biserică sau la spovedanie în Sfintele Posturi? Dar cît de puțin îşi împlinesc credincioşii nostri această datorie!

Însă femeia samarineancă nu s-a oprit aici. Ci, aşa cum citim în Viețile Sfinților, pe 26 februarie, şi în cărțile de cult ale Bisericii Ortodoxe, ea s-a botezat în numele Preasfintei Treimi, primind numele de Fotinia. Împreună cu ea s-au botezat fiii ei Iosif şi Fotinos şi surorile ei Fotis şi Fotos. Apoi rîvnind pentru Hristos, au plecat toți la Cartagena şi de acolo la Roma, predicînd cu bărbăție cuvîntul Evangheliei şi convertind pe mulți să creadă cu tărie în Hristos. Auzind de aceasta împăratul roman Neron, i-a aruncat pe toți în temniță, chinuindu-i cumplit. Apoi văzînd că nici unul nu se leapădă de Hristos, a poruncit să li se taie capetele şi se face pomenirea lor la 26 februarie.

Iubiți credincioşi,

Convorbirea Domnului nostru Iisus Hristos cu femeia samarineancă la fîntîna lui Iacob este o lecție de catehizare creştină şi o călăuză pe calea mîntuirii pentru noi toți. În această Evanghelie, preoții învață cu cîtă înțelepciune trebuie să cîştige sufletele oamenilor pentru viața veşnică, ştiind că nu este meşteşug mai mare şi mai greu decît acela de a vîna pe cei păcătoşi la pocăință. În Evanghelia de astăzi, creştinii buni învață că "apa cea vie", dătătoare de viață a credinței ortodoxe şi toate izvoarele mîntuirii se află numai la fîntîna vieții care este Biserica. Aici ne aşteaptă Hristos să venim să ne închinăm, să ne rugăm, şi să-L lăudăm, să ne mărturisim păcatele şi să-I cerem iertare şi mîntuire.

Aici, la Biserică, păcătoşii vorbesc de Dumnezeu, îşi recunosc păcatele, se spovedesc, cer canon de iertare şi aşteaptă cu smerenie şi speranță Sfînta Împărtăşanie, iertarea păcatelor. Aici cei necredincioşi şi răucredincioşi se convertesc la dreapta credință ca femeia samarineancă, cer de la Hristos apa cea vie a credinței. Aici, mai ales aici la Biserică, învățăm să ne rugăm în duh şi în adevăr, învățăm să ne mărturisim şi să ne plîngem păcatele, învățăm să ne smerim şi să ne iubim unii pe alții. Aici învățăm cum putem convinge şi aduce la Hristos pe frații noştri care zac în întunericul păcatelor şi al nepocăinței.

La Biserică învățăm a mărturisi pe Hristos pe pămînt, învățăm a ne ruga în duh şi în adevăr şi a dobîndi viața veşnică. Deci să venim regulat la Sfînta Biserică şi să lucrăm cu rîvnă ogorul mîntuirii noastre, ştiind că nu este mîntuire în afară de Biserică. Iată, Hristos ne aşteaptă la fîntînă, ne cheamă la Biserică, ne învață să ne rugăm, ni se descoperă prin învățătura Sfintei Evanghelii, ne ajută să ne curățăm de patimi, ne hrăneşte şi ne adapă cu Trupul şi Sîngele Său din sfîntul potir şi ne dă putere de sus să ne pocăim. Să părăsim păcatele şi să urmăm lui Hristos pentru a ne învrednici de împărăția Lui în vecii vecilor. Amin.

Hristos a înviat!

Predică la Duminica Slăbănogului
(Despre desființarea Sîmbetei de către Hristos)

Nimeni deci să nu vă judece pentru mîncare sau băutură, sau cu privire la vreo sărbătoare, sau lună nouă, sau la sîmbete, care sînt umbre celor viitoare (Coloseni, 2, 16-17)

Hristos a înviat !

Iubiți credincioşi,

În Evanghelia de azi vedem că Iisus Hristos a vindecat într-o zi de sîmbătă un slăbănog care zăcea de 38 de ani. Pentru aceasta s-au supărat iudeii căci Domnul a călcat porunca sîmbetei. De veți asculta însă cu luare aminte cele ce vom vorbi astăzi, veți înțelege luminat că serbarea sîmbetei nu este dată creştinilor, ci evreilor şi totodată veți înțelege că atît Mîntuitorul, cît şi Sfinții Apostoli au desființat prin cuvînt şi faptă serbarea Sîmbetei.

Mai întîi voi arăta că de la Adam şi pînă la Moise, timp de 4108 ani, nici unul dintre patriarhii cei vechi nu au ținut sîmbăta ca sărbătoare. Ca să ne dăm seama de acest mare adevăr, vom apela la mărturisirile Sfintei Scripturi, prin care vom arăta, că Dumnezeu făcînd pe om, nu i-a dat poruncă de la început, să serbeze vreo zi, ci numai l-a aşezat în grădina Edenului, adică în Rai, ca să-l lucreze şi să-l păzească (Facere 2, 15). Apoi i-a dat prima poruncă, de a nu mînca din pomul cunoştinței binelui şi răului (Facere 2, 17). Ba, mai mult. După ce Adam a călcat porunca lui Dumnezeu şi a fost izgonit din Rai, nu a primit nici o poruncă de la Dumnezeu să serbeze vreo zi. Dimpotrivă, toată viața lui de acum devine o muncă continuă sub forma blestemului şi i se dă poruncă şi canon de la Dumnezeu care îi zice: *În sudoarea feței tale îți vei mînca pîinea ta, pînă te vei întoarce în pămîntul din care eşti luat; căci pămînt eşti şi în pămînt te vei întoarce* (Facere, 3, 19).

Nici o mărturie nu avem în Biblie care să ne arate că Adam, Noe, Avraam, Isaac, Iacov şi ceilalți patriarhi aleşi de Dumnezeu pînă la Moise, ar fi serbat sîmbăta.

Dar poate va zice cineva că Avraam a păzit poruncile lui Dumnezeu. Da, le-a păzit cu mare sfințenie, de aceea a şi fost binecuvîntat de Dumnezeu să fie tată a multor neamuri. Dar nu porunca sîmbetei, ci iată care porunci a auzit Avraam: *Ieşi din pămîntul tău, din neamul tău şi din casa tatălui tău şi vino în pămîntul pe care ți-l voi arăta Eu* (Facere 12, 1); altă poruncă: *Iar legămîntul dintre Mine şi tine şi urmaşii tăi de după tine din neam în neam, pe care trebuie să-l păziți, este acesta: toți cei de parte bărbătească ai voştri să se taie împrejur* (Facere 17, 10).

Altă poruncă dată lui Avraam este aceasta: *Să nu ți se pară grele cuvintele cele pentru prunc şi pentru roabă: toate cîte-ți va zice Sarra, ascultă glasul ei* (Facere 21, 12), adică să izgonească pe roaba Agar cu fiul ei. Altădată porunceşte Dumnezeu lui Avraam: *Ia pe fiul tău, pe Isaac, pe singurul tău fiu, pe care-l iubeşti, şi du-te în pămîntul Moria şi adu-l acolo ardere de tot, pe un munte pe care ți-l voi arăta Eu* (Facere 22, 2).

Aşadar, după cum vedem din cele arătate pînă aici, nici una din poruncile pe care le-a primit Avraam de la Dumnezeu nu se referă la serbarea sîmbetei. Primul loc unde se vorbeşte în Sfînta Scriptură despre Sabat, ca zi de odihnă, este la Ieşire, unde Moise vorbeşte poporului în pustie, zicînd: *Iată ce a zis Domnul: Mîine este odihnă, odihna cea sfîntă în cinstea Domnului; ce trebuie copt, coaceți, ce trebuie fiert, fierbeți astăzi, şi ce va rămîne lăsați să rămînă pe a doua zi* (Ieşirea 16, 23). Dacă vor zice vouă că în Decalog în porunca IV-a se scrie: *Adu-ți aminte de ziua Sîmbetei, ca să o sfințeşti pe ea,* şi prin aceasta, vor zice că sîmbăta a existat şi mai înainte de Moise ca sărbătoare, şi de aceea zice: "Adu-ți aminte", apoi să le spuneți că evreii, cînd au ajuns în pustia Sin au primit porunca cea pentru ținerea Sîmbetei, Moise, pe muntele Sinai, le aduce aminte de această poruncă a Sabatului, pe care o primise înainte în pustia Sin, şi nicidecum că sîmbăta a fost de la Adam pînă la Moise.

Încă şi aceasta e bine să țineți minte, că sîmbăta nu s-a dat pentru toate popoarele lumii să se țină ca sărbătoare, ci numai evreilor, ca amintire de binefacerile cele mari ale lui Dumnezeu, prin care El i-a scos din robia Egiptului.

Acest adevăr îl arată Sfînta Scriptură, zicînd: *Adu-ți aminte că ai fost rob în pămîntul Egiptului şi Domnul Dumnezeul tău te-a scos de acolo cu mînă tare şi cu braț înalt, şi de aceea ți-a poruncit Domnul Dumnezeul tău să păzeşti ziua odihnei şi să o ții cu sfințenie* (Deuteronom 5, 15).

Deci celelalte neamuri nu au acest aşezămînt dat lor de la Dumnezeu de a serba ziua sîmbetei. Legea Veche a fost dată pentru un timp limitat, adică pînă era să vină *Urmaşul, Căruia I s-a dat făgăduința* (Galateni 3, 19). Deci sîmbăta n-a fost dată ca sărbătoare tuturor neamurilor, nici pentru toate timpurile. Legea cea Veche, împreună cu Sîmbăta, au încetat de a mai fi întru totul valabile în Legea Darului. Acest adevăr îl arată Sfîntul Apostol Pavel, zicînd: *Trecut-a umbra Legii şi Darul a venit* (Evrei 8, 5; Coloseni 2, 16-17); *Cele vechi au trecut, iată toate sînt noi* (Evrei 8, 13).

Această încetare a Legii Vechi a fost proorocită de sfinții prooroci. Despre aceasta spune marele prooroc Ieremia: *Iată vin zile, zice Domnul, cînd voi încheia cu casa lui Israel şi cu casa lui Iuda un legămînt nou. Însă nu ca legămîntul pe care l-am încheiat cu părinții lor în ziua cînd i-am luat de mînă ca să-i scot din pămîntul Egiptului. Acel legămînt ei l-au călcat deşi Eu am rămas în legătură cu ei, zice Domnul. Dar iată legămîntul pe care-l voi încheia cu casa lui Israel, după zilele acelea, zice Domnul: Voi pune Legea Mea înăuntrul lor şi pe inimile lor voi scrie şi le voi fi Dumnezeu, iar ei Îmi vor fi popor* (Ieremia 31, 31-33).

Să vedem acum în ce fel Iisus Hristos şi Sfinții Apostoli au desființat Sîmbăta Legii Vechi prin învățătură şi fapte. Auzim pe Mîntuitorul, zicînd: *Tatăl Meu pînă acum lucrează şi Eu lucrez* (Ioan 5, 17). Cînd a zis Hristos aceste cuvinte? Cînd *căutau iudeii să-L omoare, că dezlega sîmbăta* (Ioan 5, 16).

Deci, dacă Mîntuitorul lucra sîmbăta, arăta că şi Tatăl Său lucrează sîmbăta. Atunci care ar fi vina celor ce urmează lui Hristos care lucrează şi nu țin sîmbăta? Dacă cineva ne-ar învinui că lucrăm sîmbăta, să audă unii ca aceştia, că şi *iudeii căutau să-L omoare pe Iisus că dezleagă sîmbăta* (Ioan 5, 18). Auzim pe Mîntuitorul zicînd: *Dacă-Mi slujeşte cineva, să-Mi urmeze* (Ioan 12, 26). Şi dacă Tatăl şi Fiul lucrează sîmbăta, cine poate învinui pe Dumnezeu că dezleagă sîmbăta?

Cine poate să învinuiască pe creştini că urmează lui Hristos, adică dacă lucrează sîmbăta şi fac ceea ce a făcut Hristos Domnul? Cîtă orbire au mințile acelea, care nu văd ce a făcut Hristos sîmbăta! Oare nu sîmbăta a vindecat Mîntuitorul pe slăbănogul din Evanghelia de azi? Dar nu numai că l-a vindecat, ci l-a pus şi la lucru, poruncindu-i să-şi ia patul şi să meargă cu el la casa sa (Ioan 5, 8-9). Vechiul Testament nu dădea voie să facă acest lucru (Ieremia 17, 21; Neemia 13, 15). Dar şi orbul din naştere a fost vindecat în zi de sîmbătă (Ioan 9, 14), şi omul cu mîna uscată a fost vindecat în ziua sîmbetei (Luca 6, 6-10; Matei 12, 10-13; Marcu 3, 1-5). Şi femeia cea gîrboavă de 18 ani tot sîmbăta a fost vindecată de Mîntuitorul (Luca 13, 14).

Ucenicii Domnului, urmînd pilda Învățătorului Lor, mergînd sîmbăta prin lanurile de grîu, smulgeau spice şi le frecau în palme spre a le mînca (Marcu 2, 23-24; Luca 6, 1-3). Cînd fariseii şi cărturarii Îl învinuiau pe Iisus că nu păzeşte sîmbăta, El le răspundea că *Fiul Omului este Domn şi al sîmbetei* (Luca 6, 5) şi le zicea: *Sîmbăta a fost făcută pentru om, iar nu omul pentru sîmbătă* (Marcu 2, 27). Iată de ce marele Apostol Pavel zice: *Nimeni deci să nu vă judece pentru mîncare sau băutură, sau cu privire la vreo sărbătoare, sau lună nouă, sau la sîmbete, care sînt umbră celor viitoare, iar trupul este al lui Hristos* (Coloseni 2, 16-17).

Iubiți credincioşi,

Pentru a vă încredința mai bine că Iisus Mîntuitorul nostru şi sfinții Săi ucenici şi Apostoli, au desființat sărbătoarea sîmbetei, citiți Sfînta Scriptură în următoarele locuri: Porunca I - Matei 12, 1-3 şi 10-18; Porunca a 2-a, la I Corinteni 10, 14 şi I Ioan 5, 21; Porunca a 3-a, la Iacov 4, 12; Porunca a 5-a la Matei 15, 4; 19, 18; Marcu 7,

10 şi Efeseni 6, 1-2; Porunca a 6-a la Matei 19, 18; Marcu 10, 19 şi Romani 13, 9; Porunca a 8-a, la Matei 19, 18; Marcu 10, 19 şi Romani 13, 9 şi Porunca a 9-a Matei 19, 18; Marcu 10, 19 şi Romani 13, 9 şi Porunca a 10-a, la Romani 13, 9.

Vedeți că nici într-o parte a Sfintei Evanghelii sau în vreo epistolă a Sfinților Apostoli, nu găsim lămurire sau măcar aluzie la porunca a 4-a, despre ziua sabatului? Acestea ne dovedesc clar că nu era obligatorie pe vremea Mîntuitorului şi a Sfinților Apostoli serbarea sîmbetei pentru cei ce credeau în Hristos. Iar ca să înțelegeți că Duminica, ziua cea dintîi a săptămînii, a luat locul sîmbetei în Biserica creştină, să citiți în Sfînta Scriptură în aceste locuri: Ioan 20, 1-15 şi 26 şi veți vedea că Duminica, ziua întîi a săptămînii, a înviat Domnul; Duminica, a 8-a zi după înviere, s-a arătat Mîntuitorul Sfinților Apostoli fiind uşile încuiate, şi a fost pipăit în coastă de Toma (Ioan 20, 27); Duminică, în drum spre Emaus, Luca şi Cleopa au călătorit cu Domnul (Luca 24, 13-31) Duminică la Cincizecime s-a pogorît Duhul Sfînt (Leviticul 23, 15-16; Fapte 2, 1-4); Duminica frîngeau Apostolii pîinea, adică se împărtăşeau cu Sfintele Taine (Fapte 2, 46; 20, 7- 12); Duminica s-a descoperit Apocalipsa Sfîntul Ioan Evanghelistul (vezi Apocalisa 1, 10). În Duminici adunau creştinii ajutoare pentru sfinți, după porunca marelui Pavel (I Corinteni 16, 1-2).

Dar spune undeva că Dumnezeu va lăsa altă zi de sărbătoare poporului Său? Auzi ce scrie Sfînta Scriptură: *Drept aceea a lăsat Dumnezeu altă sărbătoare de odihnă poporului* (Evrei 4, 9; 4, 11; 8, 13; Apocalipsa 14, 13). Aşadar în Noul Testament altă zi de odihnă este rînduită de Dumnezeu creştinilor, adică Duminica sau ziua întîia a săptămînii. După cum vedem, multă orbire sufletească era pe vremea Mîntuitorului la farisei, cărturari şi legiuitori, care, văzînd atîtea minuni şi semne care se făceau de către Mîntuitorul nostru în ziua sîmbetei nu cunoşteau că Hristos este Dumnezeu, care le dăduse poruncă să serbeze sîmbăta în pustie şi care acum a venit să dezlege şi să desființeze sîmbăta, Legea Veche, şi să aşeze altă zi de sărbătoare neamului omenesc care va crede în El. Această orbire şi întunecare sufletească o au toți sectarii, care, nevrînd a ține ca zi de odihnă Duminica, ziua în care a înviat Domnul, se țin de umbră şi defaimă Harul Noului Aşezămînt.

Iubiți credincioşi,

În cele ce urmează, vom arăta şi mai luminat cele despre sîmbătă şi despre rătăcirea celor ce țin de sîmbăta Legii Vechi, care a fost umbră şi închipuirii din Legea Harului. Acest adevăr îl arată marele Apostol Pavel cînd zice: *Nimeni deci să nu vă judece pentru mîncare sau băutură, sau cu privire la vreo sărbătoare sau lună nouă, sau la sîmbete, care sînt umbra celor viitoare, iar trupul este al lui Hristos* (Coloseni 2, 16-17).

Iată ce doresc să vă spun în această privință. Cuvîntul "sabat", "sîmbătă", din evreieşte, înseamnă "odihnă". După ieşirea din Egipt, Dumnezeu a poruncit evreilor să prăznuiască ziua aceasta ca zi de amintire despre ziua a şaptea în care Dumnezeu S-a odihnit de faptele Sale după zidirea lumii (Facere 2, 2-3; Ieşirea 35, 2-3) şi îndeosebi pentru a le aminti evreilor despre izbăvirea lor din robia Egiptenilor (Deuteronom 5, 13-15).

Noi creştinii, asemenea prăznuim ziua a şaptea din săptămînă, însă nu sîmbăta cea veche, evreiască, ci pe cea nouă, creştină, adică ziua Învierii, cînd s-a săvîrşit înnoirea neamului omenesc. *Dacă este cineva în Hristos, este făptură nouă* (II Corinteni 5, 17; Galateni 6, 15); *că a Lui făptură sîntem, zidiți în Hristos Iisus spre fapte bune* (Efeseni 2, 10). Prăznuim nu sîmbăta, ci Duminica, pentru că în această zi am fost izbăviți, nu din robia egipteană, în care nici noi, nici părinții noştri nu au fost vreodată; ci dintr-o robie generală şi mult mai grea, din robia diavolului de care scăpăm, după cum ne învață Sfîntul Apostol Petru, prin Învierea lui Iisus Hristos (I Petru 3, 21).

În ziua aceasta şi nu sîmbăta sau în altă zi, Hristos *a surpat prin moartea Sa pe cel ce are stăpînirea morții, adică pe diavolul, şi a izbăvit pe acei pe care frica morții îi ținea în robie toată viața* (Evrei 2, 14-15). În ziua aceasta şi

nu în alta, Hristos S-a sculat *pentru îndreptarea noastră* (Romani 4, 25). *Iar dacă Hristos nu a înviat, zadarnică este credința voastră, sînteți încă în păcatele voastre* (I Corinteni 15, 17).

Iată, pentru ce noi creştinii prăznuim ziua Învierii, ca zi a noii zidiri a omului, ca ziua izbăvirii noastre şi a întregii noi lumi din robia diavolului, de păcate, de blestem şi de moartea cea duhovnicească. Dar poate vor zice unii sectanți că *a binecuvîntat Dumnzeu ziua a şaptea şi a sfințit-o pentru că într-însa S-a odihnit de toate lucrurile Sale, pe care le-a făcut şi le-a pus în rînduială* (Facere 2, 2-3). Dar în acest loc al Sfintei Scripturi nu ne spune că Dumnezeu a poruncit oamenilor să cinstească sîmbăta. Se spune că Dumnezeu S-a odihnit în ziua a şaptea de faptele Sale, adică El a încetat a zidi. Că *El a binecuvîntat şi a sfințit ziua aceasta* pentru a aminti oamenilor despre sfîrşitul creației şi atît.

În Rai pentru oameni toate zilele erau la fel, toate zile de fericire, fiind totodată şi zile de muncă pentru a lucra şi a păzi grădina Edenului (Facere 2, 15). Iar după căderea în păcat a primilor oameni şi alungarea lor din Rai, ei trebuiau, ca pedeapsă, să lucreze şi să se hrănească cu necazuri *în toate zilele vieții* lor (Facere 3, 17), prin urmare şi în ziua sîmbetei. Şi într-adevăr, din Sfînta Scriptură nicăieri nu se vede că strămoşii noştri: Noe, Avraam, Isaac, Iacob şi alții ar fi prăznuit ziua sîmbetei.

Numai pe timpul lui Moise după ieşirea evreilor din Egipt, Dumnezeu dă evreilor în pustie, pentru prima dată poruncă despre sîmbătă (Ieşirea 16, 23-26). Şi aceasta, pentru că evreii erau întotdeauna nemulțumiți, să-şi amintească şi să mulțumească în ziua aceasta lui Dumnezeu, Care i-a scos din robia egiptenilor (Deuteronom 5, 12-15).

Dacă scrie în Sfînta Scriptură că Dumnezeu zice prin Moise: *Adu-ți aminte de ziua odihnei* (Ieşirea 20, 8) să nu creadă cineva că serbarea sîmbetei a fost de la începutul lumii. Nu, cu adevărat. Ci de această poruncă le aduce aminte pe Sinai, că porunca Sîmbetei a fost dată puțin mai înainte evreilor în pustiul Sin, cînd erau tot sub conducerea lui Moise (vezi Ieşirea 16, 23-30) şi le-a repetat pe muntele Sinai porunca pe care le-o dăduse mai înainte, în pustiul Sin, cum am arătat mai sus. De aceea a zis Dumnezeu: "Adu-ți aminte!"

Trebuie să înțelegem că evreii erau obligați să prăznuiască sîmbăta. Altfel, ei cădeau sub blestemul legii (Deuteronom 26; 27). Noi creştinii nu mai sîntem sub lege, ci sub Harul lui Hristos, Care ne-a răscumpărat din acest blestem (Romani 6, 14). Sfîntul Apostol Pavel învață că: *Hristos ne-a răscumpărat din blestemul legii, făcîndu-Se pentru noi blestem*. Ce este legea? Pentru călcările de poruncă s-a adus legea, pînă cînd era să vină Sămînța căreia i s-a dat făgăduința. Pentru aceea ne-a fost nouă legea învățătoare spre Hristos, ca din credința în Hristos Iisus să ne îndreptăm. Iar dacă a venit credința, nu mai sîntem sub Învățător, căci pe toți fii ai lui Dumnezeu ne-a făcut, prin credința în Iisus Hristos (Galateni 3, 19-26). *Domnul a desființat vrăjmăşia în Trupul Său, legea poruncilor şi învățăturile ei...* (Efeseni 2, 15).

De ar zice cineva că sîmbăta este numită lege veşnică şi legătură veşnică (Ieşirea 31, 16-17) şi de aceea trebuie a se ține ca sărbătoare veşnică, unul ca acela să ştie că Dumnezeu, fiind Creator şi Legiuitor, poate să strice nu numai toate legile Sale ci şi legăturile Sale, deşi a spus că le dă pînă în veac (I Regi 2, 30). Legătura nu este un contract între om şi Dumnezeu. Căci contractează ceva numai cei egali între ei. Legătura este manifestarea milei lui Dumnezeu şi a bunei Sale voințe către om. Iar făgăduințele, legile, legăturile, poruncile, aşezămintele Sale, Dumnezeu le poate schimba sau chiar nimici cu totul, dacă oamenii nu sînt vrednici de ele. Aşa de pildă: "Legătură veşnică" au fost numite jertfele şi alte aşezăminte din Vechiul Testament (Levitic 7, 30; Ieşirea 21, 6; 40, 15) dar în Noul Testament toate sînt înlăturate.

N-a fost legătură mai mare decît legătura prin tăierea împrejur, aceasta fiind superioară sîmbetei, nu numai după timp, fiind mai veche, ci şi după însemnătate. Însuşi Mîntuitorul a spus că ea este mai importantă decît sîmbăta:

Moise, zice Hristos, v-a dat tăierea împrejur, nu că este de la Moise, ci de la părinți, și sîmbăta tăiați împrejur pe om. Dacă omul primeşte tăierea împrejur sîmbăta, ca să nu se strice Legea lui Moise, vă mîniați pe Mine că am făcut sîmbăta un om întreg sănătos? (Ioan 7, 22-23).

Astfel, pentru tăierea împrejur se calcă sîmbăta. Şi ea, de asemenea, se numeşte "legătură veşnică". Călcătorii ei se condamnau la moarte: *Veți tăia împrejur, a spus Dumnezeu încă lui Avraam, marginea trupului vostru şi va fi semn de legătură între Mine şi voi... Şi va fi legătura Mea peste trupul vostru întru legătură veşnică. Şi partea bărbătească ce nu-şi va tăia împrejur marginea trupului său în ziua a opta, pierde-se-va sufletul acela din poporul său, pentru că a călcat legămîntul Meu* (Facere 17, 11-13).

Şi, iată, această "legătură veşnică" despre tăierea împrejur ce a fost mai mare decît sîmbăta este înlăturată de Sfinții Apostoli la sinodul lor, cînd creştinii din iudei au început să ceară la creştinii din păgîni ca dînşii să păzească tăierea împrejur şi legea lui Moise. Apostolii, adunîndu-se împreună, au hotărît, zicînd: *Pentru că părutu-s-a Duhului Sfînt şi nouă, să nu vi se pună nici o greutate în plus afară de cele ce sînt necesare: să vă feriți de cele jertfite idolilor şi de sînge şi de (animale) sugrumate şi de desfrîu, de care păzindu-vă, bine veți face* (Fapte 15, 28-29). Prin această hotărîre, Sfinții Apostoli au înlăturat nu numai tăierea împrejur, care era mai mare decît sîmbăta, ci şi toată legea ceremonială a lui Moise, cu sărbătorile, lunile noi, sîmbetele şi altele ale ei (Vezi Coloseni 2, 16-17; Galateni 5, 6; 6, 15).

De va cugeta cineva la cuvintele lui Hristos care a zis: *Să nu socotiți că am venit să stric Legea sau proorocii, nu am venit să stric, ci să împlinesc* (Matei 5, 17), va înțelege că El a ținut şi sîmbăta. La aceasta trebuie să ştim că Hristos a ținut sîmbăta pentru că era iudeu după trup şi trebuia să se supună legii ceremoniale a lui Moise pînă la înlăturarea acestei legi; pînă la încheierea cu oamenii a Legăturii noi din Sîngele Lui (Luca 22, 20), adică pînă la vremea suferințelor Lui şi a strălucitei Sale învieri, cînd a venit sfîrşitul Vechiului Testament, prezis încă de marele prooroc Ieremia (Ieremia 31, 31-32).

Atunci Hristos a stricat legea poruncilor cu dogmele Sale (Efeseni 4, 15). Pe temeiul că Hristos a ținut sîmbăta, nu putem susține că şi creştinii trebuie s-o cinstească. Hristos, ca iudeu, prăznuia sărbătorile evreieşti. Hristos, ca iudeu, a primit tăierea împrejur; sectanții, însă, nu se taie împrejur. Pentru ce şi pînă cînd a cinstit Hristos sîmbăta s-a lămurit mai sus.

Din textele aduse din Sfînta Scriptură nu se vede că şi creştinii sînt datori să prăznuiască ziua sîmbetei. În ele se vorbeşte despre faptul că Hristos a învățat pe evrei de obicei sîmbăta în sinagogile lor, şi atît. Învăța însă sîmbăta, fiindcă atunci se adunau evreii în sinagogile lor pentru rugăciuni şi Hristos putea să aibă ascultători.

Poate cineva ar zice că Hristos spunea ucenicilor Săi: *Rugați-vă ca să nu fie fuga voastră iarna, nici sîmbăta* (Matei 24, 20) şi că prin aceasta Hristos ar fi arătat sfințenia sîmbetei. Trebuie să înțelegem că cuvintele acestea ale Domnului nu obligă deloc pe creştini să prăznuiască sîmbăta. Altfel, ar trebui să cinstim şi să serbăm şi iarna. Cuvintele acestea arată numai apropiata dărîmare a Ierusalimului şi greutatea pe care puteau s-o îndure ucenicii lui Hristos, dacă această dărîmare s-ar întîmpla iarna pe neaşteptate, cînd ei ar fi putut să moară de frig pe drumuri curînd, pînă la patimile şi învierea lui Hristos, cînd încă nu era pe deplin înlăturată sîmbăta cea veche şi în vremea cînd era greu să fugi din Ierusalim pentru că sîmbăta porțile oraşului se închideau.

Iată, deci, de unde se vede că Hristos a înlăturat sîmbăta. Căci Legea lui Moise a avut *umbra bunătăților viitoare, iar nu însuşi chipul lucrurilor* (Evrei 10, 1). Pentru aceasta Hristos-Mesia, venind şi îndeplinind toată Legea (Matei 5, 17) şi poruncile Vechiului Testament (Ioan 15, 10), El însuşi a completat unele din ele şi pe altele le-a schimbat. În general, a înlăturat legea poruncilor prin învățătura Sa (Efeseni 2, 15), iar sîmbăta cu totul a înlăturat-o prin cuvînt şi prin fapte. Aşa, de pildă, El însuşi a călcat-o, vindecînd sîmbăta bolnavii şi pe cel cu mîna uscată

(Matei 12, 10-13), pe slăbănogul din Evanghelia de astăzi (Ioan 5, 5-16), şi pe orbul din naştere, făcînd sîmbăta pentru el tină (Ioan 9, 1-16).

Toate acestea erau oprite de Legea Veche să se facă sîmbăta (Ieşirea 20, 10-13; Numeri 16, 32-36). Călcînd sîmbăta, Hristos impunea şi altora să o calce. Vindecînd pe slăbănogul sîmbăta, Iisus îi spunea: *Scoală-te, ia-ţi patul tău şi umblă. Şi îndată s-a făcut sănătos omul, şi-a luat patul şi umbla şi era acea zi sîmbăta*.

Sîmbăta evreiască este numită de Sfîntul Apostol Pavel "umbră", adică ceva ce nu înseamnă nimic, fără nici un folos, pentru că, cuvîntul "umbră" în Sfînta Scriptură, cînd se vorbeşte despre Vechiul Testament, înseamnă ceea ce e destinat spre înlăturare (Evrei 10-1, 4-5, 13).

Iubiţi credincioşi,

Întrucît unii din creştini s-au rupt de Biserica lui Hristos şi cinstesc sabatul Legii vechi, în loc de Duminică, ziua Învierii lui Hristos, am căutat să vă explic la Evanghelia de astăzi ce însemnătate a avut sabatul iudaic, cît a fost respectat, cînd şi de ce a fost schimbat cu ziua Duminicii de Însuşi Hristos şi Sfinţii Săi Apostoli.

Noi, fiii Bisericii Ortodoxe, dacă vrem să ne mîntuim, sîntem datori să ascultăm de ea. Să împlinim cu sfinţenie poruncile Domnului din Sfînta Evanghelie, şi să nu urmăm sfaturile credincioşilor răzvrătiţi, care s-au lepădat de Biserică, de sfînta Duminică, de bucuria Învierii, de preoţi, de cruce şi de sfintele icoane şi cinstesc sîmbăta ca zi de odihnă. Să rămînem în casa Domnului şi în mîntuitoarea bucurie a Învierii lui Hristos. Căci mai mare este ziua Învierii decît ziua odihnei.

Aici în Biserică se află lacul Vitezda, adică Taina Botezului prin care ne facem fii ai lui Dumnezeu după har, nou născuţi. Aici se află apa cea tămăduitoare de boli, adică Taina Spovedaniei, a pocăinţei cu lacrimi, prin care ne vindecăm sufletul de rănile păcatelor. Aici se săvîrşeşte Taina Sfîntului Maslu, prin care mulţi bolnavi se vindecă şi se uşurează. Să nu spunem "că nu avem om să ne arunce" în apa aceasta tămăduitoare. Preoţii Bisericii sînt cei ce ne botează, ne dezleagă de păcate, se roagă pentru mîntuirea noastră şi ne conduc pe calea mîntuirii.

Să cinstim cu vrednicie, cu rugăciuni şi fapte bune sfînta zi a Duminicii ca să auzim şi noi cuvîntul cel mîntuitor al lui Hristos: "Iată te-ai făcut sănătos, de acum să nu mai greşeşti ca să nu-ţi fie ţie ceva mai rău". Amin.

Hristos a înviat!

Predică la Duminica Orbului
(Despre orbirea sufletească)

Spre judecată am venit în lumea aceasta, ca cei care nu văd să vadă, iar cei ce văd să fie orbi (Ioan 9, 39)

Hristos a înviat !

Iubiţi credincioşi,

Multe învăţături de tot felul putem scoate din Sfînta Evanghelie de azi, de vom cerceta textul ei cu luare aminte. Una dintre aceste învăţături este cea despre orbirea duhovnicească a omului robit de păcate.

Cîtă orbire spirituală era în mintea cărturarilor şi fariseilor, care, nu numai că nu credeau în minunile mai presus de fire făcute de Hristos Domnul, ci şi hulă mare aduceau asupra Lui, zicînd că, cu Beelzebut, domnul demonilor scoate pe demoni (Marcu 3, 22). Atîta orbire era în mintea lor, încît ochi avînd, nu vedeau şi urechi avînd, nu auzeau. De aceea Domnul îi numeşte "farisei orbi" (Matei 23, 26).

Despre această orbire spirituală a cărturarilor şi fariseilor, a arhiereilor şi legiuitorilor iudei şi despre pedeapsa ce-i aşteaptă pentru aceasta zice proorocul David prin Duhul Sfînt: *Să se întunece ochii lor ca să nu vadă şi spinarea lor pururea o gîrboveşte* (Psalm 68, 27). Şi marele prooroc Isaia a proorocit despre orbirea spirituală a poporului lui Israel, zicînd: *Dumnezeu le-a dat duh de împietrire, ochi ca să nu vadă şi urechi ca să nu audă pînă în ziua de azi* (Isaia 56, 10). Şi iarăşi: *Că s-a învîrtoşat inima poporului acestuia şi cu urechile sale greu a auzit şi ochii săi i-a închis, ca nu cumva să vadă cu ochii şi cu urechile să audă şi cu inima să înțelagă şi să se întoarcă la Mine şi să-I vindec* (Isaia 6, 10).

Dar din ce se naşte orbirea sufletească în mintea omului? Aceasta vine asupra omului din mai multe pricini. Mai întîi ca urmare a faptelor rele. Acest lucru îl arată Mîntuitorul cînd zice: *Lumina a venit în lume, dar oamenii au iubit întunericul mai mult decît Lumina, căci faptele lor erau rele. Că oricine face cele rele urăşte Lumina, pentru ca faptele lui să nu se vădească* (Ioan 3, 19-20). Orbirea spirituală vine de la diavol.

Orbirea spirituală vine din necredință şi din împotrivirea față de Dumnezeu. Acest lucru îl spune proorocul Isaia, zicînd: *Toată ziua întindeam mîinile mele către un popor neascultător şi împotrivă grăitor* (Isaia 65, 2). De aceea Dumnezeu le-a dat duh de împietrire ca să nu vadă cu ochii şi cu urechile lor să nu audă pînă în ziua de azi (Deuteronom 29, 4). Orbirea spirituală vine şi din necredință şi învîrtoşarea inimii, cum arată Sfînta Scriptură, zicînd: *Du-te şi spune poporului acestuia: Cu auzul veți auzi şi nu veți înțelege şi uitîndu-vă vă veți uita, dar nu veți vedea. Că inima poporului acestuia s-a învîrtoşat şi cu urechile sale greu a auzit şi ochii săi i-a închis, ca nu cumva să vadă cu ochii şi să audă cu urechile şi cu inima să înțeleagă şi să se întoarcă la Mine şi să-l vindec* (Isaia 6, 9-10).

Am arătat că una din pricinile orbirii spirituale este păcatul. Acum să vedem de ce păcatul aduce orbirea sufletului şi întunecarea minții omului. Iată de ce. Păcatele după mărturisirea Sfintei Scripturi se numesc "lucruri ale întunericului" (Isaia 29, 15; Romani 13, 12; Efeseni 5, 11). Ca lucruri ale întunericului, păcatele, de orice fel ar fi, aduc în mintea omului întuneric, tulburare, boală şi orbire duhovnicească. Prin ce putem izgoni din mintea noastră întunericul păcatului? Prin părăsirea păcatului, prin ascultarea cuvintelor lui Dumnezeu, prin post, rugăciune, pocăință cu lacrimi şi spovedania sinceră la duhovnic şi prin lucrarea poruncilor lui Dumnezeu. Prin aceste fapte bune, fiecare om oricît de păcătos ar fi, vine la lumina cunoştinței şi se apropie de Dumnezeu, devenind dintr-un om întunecat şi păcătos, un vas ales al lui Dumnezeu şi un fiu al împărăției cerurilor.

Orbirea spirituală vine uneori la om şi prin îngăduința şi puterea lui Dumnezeu. Acest lucru s-a arătat la mulți oameni aleşi de Dumnezeu. Dar mai luminat vedem aceasta la alegerea Marelui Apostol Pavel, care mai înainte de chemarea sa se numea Saul şi prigonea foarte mult Biserica lui Hristos (Fapte 9, 1-22).

Iubiți credincioşi,

Să întoarcem acum cuvîntul la orbirea sufletească din zilele noastre. Toți am văzut oameni orbi, fie din naştere, fie din accidente, fie în urma unor boli grele. Ori de cîte ori vedem un orb, ne cuprinde pe fiecare un sentiment de milă, ba cîteodată ne dau şi lacrimile. El nu poate merge singur, nu poate vedea cerul, soarele şi frumusețea florilor. Nu poate privi icoana şi crucea la care se închină, nici fața mamei, a copiilor şi a semenilor săi. Orbul nu poate citi o carte sfîntă, nu poate lucra mai nimic şi se simte o povară pentru familie şi societate, căci trăieşte mai mult din mila altora.

Un asemenea om orb la ochii trupului este vrednic de jale, de îndurarea tuturor. Dumnezeu însă, mîngîie pe cei fără vedere cu alte daruri: cu multă înțelepciune, cu vorbire frumoasă, cu smerenie, cu darul lacrimilor şi adeseori cu darul cîntării frumoase. Căci Creatorul a toate, prin dumnezeiasca pronie, are milă de zidirea Sa. De aceea zice Duhul Sfînt, prin gura psalmistului: *Domnul înțelepțeşte orbii!* (Psalm 145, 8).

Mult mai grea şi mai vrednică de plîns este însă orbirea minții, a inimii, a voinței şi conştiinței. Căci şi sufletul este cu mult mai de preț decît trupul. De aceea zice Mîntuitorul: *Ce-i foloseşte omului să cîştige lumea întreagă, dacă îşi pierde sufletul? Sau ce ar putea să dea omul, în schimb pentru sufletul lui?* (Marcu 8, 36-37). Sufletul fiind creat de Dumnezeu veşnic, orbirea sufletească este una din cele mai grele boli care duce la pierderea sufletului şi la osînda lui veşnică. De aceea şi vindecarea acestei boli este cu mult mai grea şi mai importantă decît vindecarea orbirii trupeşti.

Ce înțelegem prin orbirea sufletească sau duhovnicească? Înțelegem întunecarea şi înrobirea sufletului prin tot felul de păcate sufleteşti şi trupeşti. Adică trufia minții, împietrirea inimii, slăbirea voinței şi a conştiinței, necredința, îndoiala în credință, sectarismul, deznădejdea, mîndria, sinuciderea, uciderea sufletească şi trupească, avortul, ura şi mînia dintre oameni, divorțul, desfrîul, minciuna, iubirea de averi, zgîrcenia, lăcomia, beția, lenea şi altele. Toate păcatele sînt boli ale sufletului care îl aruncă în orbire şi nesimțire, iar trupul în boli grele şi fără leac. Şi dacă nu părăsim păcatele care ne robesc prin căință, spovedanie şi înnoire duhovnicească, orbirea sufletului, ca orice boală, duce la moartea sufletească şi la osînda sufletului în chinurile iadului.

Oare ce este creştinul care îşi schimbă credința în Dumnezeu şi părăseşte biserica întemeiată de Hristos şi de Sfinții Apostoli şi se duce la secte religioase de tot felul, dacă nu orb la suflet? Ce este creştinul care nu vine cu anii la sfînta biserică, nu se roagă, nu citeşte cărți sfinte şi amînă pocăința şi spovedania pînă în ceasul morții, dacă nu un bolnav şi orb sufleteşte? Ce este omul care se numeşte creştin doar cu numele şi îşi cheltuieşte timpul, averea şi sănătatea în griji trecătoare şi în păcate de moarte, dacă nu un om nefericit şi orb la suflet? Ce este creştinul care n-a citit măcar odată Sfînta Scriptură, mai ales Noul Testament şi alte cărți creştineşti de învățătură, care călăuzesc şi luminează mintea şi sufletul spre Hristos, dacă nu un om nefericit şi lipsit de lumina cunoştinței şi a bucuriei duhovniceşti? Ce este creştinul care îşi risipeşte viața în beții şi desfrînări, în certuri şi divorțuri, în judecăți şi ură, dacă nu un om slab în credință şi amăgit de diavoli, un om orb şi bolnav la suflet, care umblă pe calea pierzării şi nu mai este în stare să se scoale din păcate, să se pocăiască şi să-şi mîntuiască sufletul?

Cîtă orbire şi necredință nu au acei soți care se căsătoresc doar din plăcere, pentru păcate şi nu vor să nască copii, sau dacă îi nasc, îi smintesc cu viața lor şi nu le dau o educație sănătoasă, creştinească? Şi doar vedem cîte neînțelegeri şi divorțuri, cîte avorturi, beții şi lipsă de educație religioasă, destramă astăzi unitatea familiilor noastre, a acestor celule vii ale vieții şi societății. Şi toate aceste păcate ne robesc din cauza orbirii noastre sufleteşti. Din cauza nepăsării, a necredinței unora în Dumnezeu, a lipsei de educație creştină, de cunoaştere a Evangheliei, din cauza lipsei de la viața Bisericii, a amînării spovedaniei, a lipsei unui duhovnic bun, şi a uitării multora de moarte şi de judecata ce ne aşteaptă.

Iată, deci, ce este orbirea sufletească şi cît de mult ne robeşte pe toți. Pe unii cu păcate trupeşti, pe alții cu cele sufleteşti şi pe toți cu împietrirea inimii, cu lipsa rugăciunii, cu uitarea de Dumnezeu şi cu mulțimea grijilor pămînteşti. În fața Mîntuitorului care ne va judeca, nu este nimeni bun, nimeni drept, curat şi vrednic de viața viitoare.

Ce trebuie să facem deci? Cum ne putem vindeca de această cumplită nesimțire a inimii, de robia patimilor şi de orbirea sufletelor noastre? Prin părăsirea păcatelor care ne robesc, prin întoarce-rea din nou la Hristos, la biserică, la rugăciuni, la smerenie şi pocăință. Adică să facem ce a făcut orbul din Evanghelia de azi, pe care l-a întrebat

Hristos: *Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?* Şi el a răspuns din toată inima: *Cred, Doamne. Şi s-a închinat Lui!* (Ioan 9, 38).

Ne întreabă şi pe noi astăzi Hristos: "Creştinilor, credeți voi cu tărie în Hristos, Mîntuitorul lumii? Păziți poruncile Lui? Credeți voi în Sfînta Evanghelie ca să aveți viața veşnică? Credeți voi că Dumnezeu a creat lumea, că are milă de ea şi El singur o poate salva de la distrugere şi moarte?" De răspunsul pe care îl vom da, depinde mîntuirea sau osînda fiecăruia dintre noi.

Iar dacă credem în Fiul lui Dumnezeu cu tărie, atunci să împlinim poruncile Lui şi să facem ce a făcut orbul din Evanghelie. Că după ce i-a pus tină pe ochi l-a trimis să se spele la izvorul Siloam din apropiere şi îndată s-a vindecat şi a văzut. Tina de pe ochii sufletului este necurăția păcatelor noastre, de care ne curățim prin baia lacrimilor şi a spovedaniei. Să ascultăm de Hristos şi să facem ce ne porunceşte El. Să ne spălăm ochii sufleteşti, adică mintea, inima şi voința prin rugăciune, pocăință şi milostenii, şi atunci ne vom vindeca sufletul ca şi orbul din Sfînta Evanghelie.

Iubiți credincioşi,

Viața pămîntească este scurtă şi plină de suferință şi amăgitoare, iar viața cerească este binecuvîntată şi plină de fericire veşnică. Să părăsim păcatele care ne orbesc şi ne ucid sufletul şi să ne reîntoarcem la Hristos. Nu-i de ajuns să facem o cruce şi să zicem: "Doamne, Doamne!" Ni se cere o profundă înnoire duhovnicească a vieții. Ni se cere să aruncăm de pe ochii sufletului tina patimilor de pînă acum, spălîndu-ne la apa Siloamului, adică la baia spovedaniei, apoi să intrăm sub ascultarea lui Hristos şi a Bisericii pe care a întemeiat-o pe pămînt. Smerindu-ne, rugîndu-ne, împăcîndu-ne unii cu alții, mergînd regulat la biserică, făcînd milostenie după putere, crescîndu-ne copiii în dreapta credință şi în iubire de Dumnezeu, devenim creştini buni, fii adevărați ai Bisericii Ortodoxe şi moştenitori ai împărăției Cerurilor. Amin.

Hristos a înviat!

Predică la Duminica Sfinților Părinți de la Sinodul I Ecumenic
(Despre păstrarea dreptei credințe)

Trei sînt care mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvîntul şi Duhul Sfînt şi Aceşti trei Una sînt! (I Ioan 5, 7)

Hristos a înviat !

Iubiți credincioşi,

Astăzi, în Duminica a 7-a după Sfintele Paşti, Biserica Ortodoxă prăznuieşte primul Sinod Ecumenic al lumii creştine, care a avut loc în anul 325 în oraşul Niceea, pentru a condamna erezia, adică învățarea greşită, eretică a lui Arie. Sinodul s-a organizat de Sfîntul Împărat Constantin cel Mare cu mama sa Elena, la cererea Sfinților Părinți de atunci, fiind primul împărat creştin din lume (306-337).

Ce este un sinod ecumenic? Este adunarea tuturor marilor ierarhi ortodocşi - episcopi, mitropoliți şi patriarhi din toată lumea, cu scopul de a discuta unele învățături de credință creştină neclare încă, şi de a le fixa în legi fixe, neschimbabile, numite dogme. De asemenea, un sinod ecumenic judecă şi condamnă toate abaterile de credință, străine de învățătura Sfintei Evanghelii şi a Sfinților Părinți şi exclude din Biserică, adică dă anatema, pe toți

ereticii care sfîşie unitatea de credință a Bisericii, simbolizată prin cămaşa de in a Domnului, făcută dintr-o sigură bucată, cum zice în Sfînta Evanghelie: *Cămaşa era fără cusătură, de sus țesută în întregime* (Ioan 19, 23). Prin cuvîntul "sinod" înțelegem adunare, consiliu; prin cuvîntul "erezie" înțelegem părerea sau învățătura particulară a cuiva despre Dumnezeu, împotriva învățăturii adevărate a Bisericii lui Hristos.

De ce a avut loc Sinodul I Ecumenic? Care a fost pricina care i-a silit pe Sfinții Părinți să se adune la un loc şi să apere dreapta credință? Pricina a fost apariția unui mare eretic, anume Arie, care învăța pe creştini o credință nouă, zicînd că Fiul lui Dumnezeu nu ar fi de o ființă cu Tatăl şi că a "fost un timp cînd Fiul nu era". El numea pe Iisus Hristos "creatură superioară", "cea dintîi dintre creaturi". Acest eretic era un preot din Alexandria Egiptului, foarte mîndru şi neascultător, însă bun predicator, care a trăit în secolele III-IV. Erezia lui s-a răspîndit în cîțiva ani atît de mult încît rupsese Biserica în două şi amenința să se răspîndească în tot imperiul roman de răsărit şi de apus.

Sfinții Părinți, nemaiputînd răbda hulele lui Arie împotriva Mîntuitorului şi a Preasfintei Treimi, au cerut ajutorul drept credinciosului împărat Constantin cel Mare, ca să contribuie cu puterea sa imperială la liniştirea Bisericii lui Hristos şi condamnarea învățăturii hulitoare a lui Arie şi a discipolilor săi. Inspirat de Duhul Sfînt, marele împărat creştin a hotărît să organizeze primul Sinod Ecumenic la Niceea în anul 325 pe cheltuiala imperiului, fiind invitați toți marii ierarhi ai Bisericii creştine din Răsărit şi din Apus. Astfel au luat parte 318 Sfinți Părinți la care s-a adăugat şi o delegație a Papei Silvestru I al Romei, pentru că pînă în anul 1054, Biserica creştină era una, nedespărțită în două - cea Ortodoxă de Răsărit şi cea Romano-Catolică de Apus. De aceea şi sinoadele pînă la dezbinarea Bisericii se numesc "ecumenice", adică generale, pentru că au luat parte la ele şi ierarhi din partea Bisericii Romei.

Sinodul de la Niceea a fost deschis chiar de Sfinții Împărați Constantin şi Elena şi a durat toată vara. În timpul sinodului, la care a fost de față şi ereticul Arie cu ai lui, Sfinții Părinți s-au ostenit mult să întoarcă pe eretici la ortodoxie, dar ei n-au vrut să asculte. Ba s-a întîmplat ca în timpul discuțiilor, Sfîntul Ierarh Nicolae să-i dea o palmă lui Arie căci nu putea răbda hulele lui. Atunci Sfîntul Constantin cel Mare a poruncit să i se ia omoforul şi Evanghelia şi să fie aruncat în temniță pentru că a îndrăznit să lovească. Noaptea însă i s-a arătat Mîntuitorul în temniță şi i-a dat din nou Evanghelia în mîini, iar Maica Domnului i-a pus omoforul pe piept. Dimineață, auzind împăratul acestea, l-a adus pe Sfîntul Nicolae iarăşi la sinod şi îşi cereau iertare toți de la el, văzînd rîvna şi răbdarea lui pentru credință.

La fel şi Sfîntul Ierarh Spiridon, căutînd să lămurească pe Arie despre taina Preasfintei Treimi şi cum că toate cele trei persoane sînt de o ființă şi de aceeaşi cinste, a luat o cărămidă arsă şi, făcînd semnul sfintei cruci, cînd a strîns cărămida, focul care a ars-o s-a ridicat în sus, apa a curs pe pămînt şi lutul a rămas în mîna lui. Cărămida era simbolul Preasfintei Treimi. Focul închipuia pe Tatăl, lutul pe Fiul întrupat şi apa pe Duhul Sfînt, Mîngîietorul care a fost trimis în lume.

În timpul sinodului cei 318 Sfinți Părinți au dat anatemă pe ereticul Arie şi învățăturile sale hulitoare de Dumnezeu. Părinții au dogmatisit că cele trei persoane ale Preasfintei Treimi: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, sînt de o ființă şi nedespărțite. Tot la acest sfînt sinod s-a întocmit partea întîi a Crezului, primele şapte articole despre Tatăl şi Fiul. Ultimile cinci articole despre Sfîntul Duh aveau să se întocmească la Sinodul II Ecumenic din anul 381. Crezul cuprinde pe scurt dogmele credinței ortodoxe, şi se rosteşte zilnic în biserici şi prin casele creştinilor ca o mărturisire a dreptei credințe apostolice.

Deşi Arie a fost surghiunit în sudul Dunării el nu a vrut să asculte de Biserică, ci mai mult căuta să semene între creştini învățătura sa hulitoare. De aceea a fost greu pedepsit de Dumnezeu, încît i s-au vărsat măruntaiele şi a murit cumplit, spre veşnică osîndă în gheena iadului.

Iubiți credincioşi,

Cu toate că ereticul Arie, cel mai mare eretic din lumea creştină, ca şi eresul său, au dispărut, de-a lungul secolelor Biserica lui Hristos a fost lovită mereu de noi secte şi erezii, unele mai periculoase decît altele. Cea mai grea dezbinare a Bisericii creştine a fost în anul 1054 cînd a avut loc marea schismă (ruptură) între Răsărit şi Apus, luînd astfel naştere două Biserici separate: cea Ortodoxă cu centru la Constantinopol şi cea Romano-Catolică cu centru la Vatican (Roma). La rîndul ei Biserica Catolică a mai fost lovită de încă două eresuri şi sciziuni. Este vorba de eresul lui Luther, al doilea Arie, şi de Calvin din secolul al XVI-lea, urmați după aproape un secol de schisma anglicană din secolul al XVII-lea.

Primul eres a cuprins aproape integral țările din nordul Europei, aşa numitele țări protestante; iar religia anglicană s-a răspîndit în Anglia, America de Nord şi Australia, formînd Biserica anglicană.

Vedeți cum a reuşit satana să rupă cămaşa lui Hristos, adică să dezbine şi să sfîşie unitatea Bisericii întemeiată de El? Noi toți mărturisim "o credință, un Domn, un botez", însă datorită mîndriei şi începătorilor de eresuri, care au schimbat învățătura de credință ortodoxă, apostolică, cu dogme noi după mintea lor, precum şi din cauza păcatelor noastre ale tuturor, au apărut în ultimele secole mai multe Biserici creştine - două apostolice - cea Ortodoxă şi cea Catolică şi trei fără succesiune apostolică: protestantă, reformată şi anglicană.

Dar dezbinările religioase nu s-au oprit aici. Începînd din secolele XVIII şi mai ales XIX, au apărut în America şi în apusul Europei noi grupări religioase rupte din trupul Bisericii apostolice, numite "secte".

Astăzi, în lume se află pînă la o mie de secte şi grupări religioase creştine, unele mai fanatice, mai periculoase decît altele, cum ar fi "martorii lui Iehova", "templul satanei", cu aşa numita "liturghie neagră", în care se adoră diavolul în locul lui Dumnezeu. Ei caută să-şi facă noi membri în rîndul credincioşilor interesați, a celor certați cu disciplina Bisericii lui Hristos, a celor săraci, cărora le promit ajutoare materiale şi mai ales a tinerilor, pe care îi pot corupe mai uşor.

Să luăm deci aminte la noi şi la familile noastre ortodoxe. Înmulțirea sectelor este un semn văzut apocaliptic, care prevesteşte sfîrşitul veacurilor.

Prima datorie a fiilor Bisericii Ortodoxe este aceea de a cunoaşte cît mai bine Sfînta Scriptură, Sfînta Tradiție, Catehismul şi operele principale ale Sfinților Părinți. A doua datorie, dacă nu cea dintîi, este să trăim cu mare credință în Dumnezeu şi să ducem cu rîvnă şi evlavie viața noastră religioasă de familie, în desăvîrşită moralitate. Sectele cer teorie, ne atacă cu texte din Sfînta Scriptură. Noi să le răspundem, nu cu vorbe, nu cu atît cu texte din Biblie, cît mai ales cu viața morală smerită, curată, sfîntă. Vorbele nu pot înlocui faptele. În fața unor creştini corecți, milostivi şi evlavioşi, ei se ruşinează şi tac.

A treia mare datorie ce ne revine este să ne creştem copiii în frică de Dumnezeu, cu mare grijă şi atenție. Căci dacă nu-i educăm noi cum trebuie sau îi smintim cu viața noastră, a părinților, îi pierdem sufleteşte pe fii, nu ne mai aparțin şi foarte uşor îi pot amăgi sectele, patimile, beția, desfrîul şi necredința. Un tînăr o dată căzut, greu mai poate fi salvat, tras de la sectă. Copiii, ca şi părinții, trebuie să ştie de mici Tatăl nostru, Crezul şi Psalmul 50, şi să învețe cunoştințele religioase principale din Catehismul ortodox. Cine nu ştie pe de rost măcar aceste trei rugăciuni nu poate fi împărtăşit cu Sfintele Taine.

Altă mare datorie a creştinilor ortodocşi este să fie oameni de rugăciune că fără ea nu putem face nimic. Să nu lipsească în sărbători nimeni de la Sfînta Liturghie şi de la predică, afară de mare nevoie. Rugăciunea cu credință, cu post şi lacrimi este viața noastră, pîinea noastră duhovnicească, mîntuirea noastră. Apoi trebuie să trăiască în

dragoste cu toţi oamenii, mai ales cu cei din familie şi să facă după putere milostenie, care "acoperă mulţime de păcate".

O altă datorie principală este ca fiecare să aibă un duhovnic bun, înţelept, la care să-şi mărturisească păcatele în cele patru posturi, să-i ceară sfaturi pentru toate şi să-l asculte ca pe Însuşi Hristos. Creştinii noştri nu trebuie să meargă la adunările sectante, nici să-i primească în casă, şi nici să discute cu ei, dacă nu vor să cadă în cursele lor. Cine face aceasta nu va fi amăgit niciodată de diavol, nici de patimi, nici de cursele oamenilor răi.

Iubiţi credincioşi,

Astăzi este Duminica Sfinţilor Părinţi de la Sinodul I Ecumenic, care au apărat dreapta credinţă, au dat anatema pe eretici şi au formulat Crezul ortodox. Să rămînem credincioşi Evangheliei lui Hristos şi Bisericii Ortodoxe, ai cărei fii sîntem. Ea ne-a născut prin baia Botezului, ea ne-a crescut şi învăţat calea mîntuirii. Să cinstim Biserica Ortodoxă care ne-a născut. Să cinstim pe toţi sfinţii şi icoanele lor ca cei ce sînt "prietenii Domnului" şi se roagă pentru noi la cer. Să trăim în dragoste unii cu alţii, singura cale care mai poate salva lumea de la pierzare. Să creştem copiii în iubire de Dumnezeu, că de ei depinde cel mai mult mîntuirea noastră şi să păstrăm cu sfinţenie dreapta credinţă ortodoxă, fără de care nu ne putem mîntui oricîte fapte bune am avea.

Închei cu o scurtă istorioară.

Un părinte cu viaţă sfîntă a intrat noaptea să se roage în biserică şi prin minune dumnezeiască a văzut altarul deschis, iar lîngă sfînta masă şedea un prunc luminat cu cămaşa ruptă. Şi l-a întrebat cuviosul: "Copile, cine eşti tu?" Iar el a răspuns: "Eu sînt Hristos, Mîntuitorul lumii!" "Dar cine ţi-a rupt cămaşa?" întreabă sihastrul. Iar Domnul i-a răspuns: "Mi-a rupt-o Arie, ereticul!" şi S-a făcut nevăzut.

Oricine propovăduieşte altă Evanghelie decît cea vestită de Hristos, de Apostoli şi de Biserică, sfîşie cămaşa Domnului şi-şi agoniseşte osîndă veşnică, fără iertare.

Să cădem deci în genunchi şi să slăvim cu evlavie şi dreaptă credinţă pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfîntul Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită. Amin.

Hristos a înviat!

Predică la Duminica Cincizecimii
(Despre darul vorbirii în limbi)

Darul limbilor va înceta (I Corinteni 13, 8)

Iubiţi credincioşi,

Pe cît ne va ajuta mila şi îndurarea lui Dumnezeu astăzi vom vorbi despre încetarea darului vorbirii în limbi în Biserica lui Hristos.

Darul vorbirii în limbi a fost dat de Dumnezeu Sfinților Apostoli la Duminica pogorîrii Duhului Sfînt, dar numai pentru o vreme, cu scopul de a se converti mai uşor neamurile păgîne la creştinism.

Într-adevăr, la pogorîrea Duhului Sfînt, Dumnezeu a vorbit iudeilor prin gurile străinilor. Căci iudeii străini, auzind pe apostoli vorbind în limba lor despre *faptele minunate ale lui Dumnezeu*, au crezut (Fapte 2, 11). Despre darul vorbirii în limbi Apostolul Pavel a proorocit că va înceta în Biserică (I Corinteni 13, 8) deoarece a fost un dar şi un semn numai pentru începutul creştinismului ca să-i convertească mai uşor pe necredincioşi (I Corinteni 14, 22-28). Despre încetarea darului vorbirii în limbi în Biserică, arată luminat şi marele dascăl şi luminător a toată lumea, Sfîntul Ioan Gură de Aur care zice: "Pentru care pricină a fost dat şi luat dintre oameni darul vorbirii în limbi? Nu pentru că Dumnezeu ne necinsteşte, ci pentru că ne cinsteşte foarte mult. Şi iată cum: Oamenii erau atunci mai nepregătiți, deoarece erau de curînd izbăviți de idoli şi mintea lor era încă neascuțită şi mai nesimțitoare; erau atraşi şi încîntați de toate cele trupeşti, nu aveau încă nici o idee despre darurile netrupeşti şi nu ştiau ce este harul spiritual care se contemplă numai prin credință. Pentru aceea se făceau atunci semne. Unele dintre harismele cele duhovniceşti sînt nevăzute şi se înțeleg numai prin credință. Iar altele se fac prin semne văzute pentru încredințarea celor necredincioşi.

Deci, eu acum n-am nevoie de semne. Cel ce nu crede are nevoie de zălog. Dar eu, care nu am nevoie de zălog nici de semne, ştiu că am fost curățit de păcate, chiar dacă nu aş vorbi în limbi. Cei de atunci, însă, nu credeau dacă nu aveau semn ca mărturie a adevărului în care credeau. Prin urmare li se dădeau semne nu ca unor credincioşi, ci ca unor necredincioşi, ca să devină credincioşi". În acest sens zice marele Apostol Pavel: *Limbile sînt spre semn, nu credincioşilor, ci necredincioşilor* (I Corinteni 14, 22).

Iubiți credincioşi,

Pînă aici v-am arătat, nu cu cuvintele mele, ci cu ale Sfintei şi dumnezeieştii Scripturi, că darul vorbirii în limbi a încetat în Biserica lui Hristos şi totodată v-am arătat şi pricina pentru care a încetat, ca să ştiți şi să puteți spune şi la cei rătăciți de la dreapta credință, care se laudă că ei ar avea darul vorbirii în limbi.

Dar oare, frații mei, seamănă vorbirea lor în limbi cu vorbirea cea adevărată în limbi care a fost la începutul creştinismului? Nicidecum. Căci aceşti pretinşi vorbitori în limbi fac nişte bolboroseli şi nimenea nu înțelege ce spun şi aşa înşeală pe cei ce nu cunosc ce spune Scriptura despre adevărata vorbire în limbi. Noi ştim că glosolalia este vorbirea în limbi, iar pronunțarea unui amestec ciudat de sunete nu poate fi numită vorbire, ci bolborosire. În Sfînta Scriptură este vorba de "limbă" sau de "limbi". Un amestec ciudat de sunete nu poate fi numit vorbire, iar sunetele încîlcite şi gîngave nu pot fi numite "limbi", cîtă vreme sînt neînțelese şi fără nici o rînduială.

Prin darul vorbirii în limbi, Dumnezeu îşi descoperă tainele Sale cele minunate (Fapte 2, 11; I Corinteni 14, 2), însă este de neconceput ca El să facă vreodată vreo descoperire prin bolborosire. Dumnezeu ne-a dat fiecăruia la îndemînă limba noastră maternă, care este mijlocul cel mai bun şi cel mai potrivit pentru a ne face să înțelegem tot ce El ne descoperă. Ori, prin mijlocirea bolboroselilor, Dumnezeu mai mult ne-ar încurca decît ne-ar lămuri.

Aceşti oameni zic că nu sînt înțeleşi cînd vorbesc în limbi, pentru că nu vorbesc oamenilor, ci lui Dumnezeu şi că în duh vorbesc taine (I Corinteni 14, 2). Noi însă învățăm că cei insuflați vorbeau limpede, pe înțeles şi oamenilor şi lui Dumnezeu, uneori putînd fi înțeleşi, iar alteori nu, în funcție de felul ascultătorilor pe care îi aveau, străini sau localnici. În Ierusalim Apostolii au vorbit oamenilor şi au fost înțeleşi pentru că ascultătorii erau oameni străini de altă limbă (Fapte 2, 1-12).

În Corint însă cei insuflați nu vorbeau oamenilor ci lui Dumnezeu, pentru că ei nu aveau în față decît localnici neştiutori de alte limbi şi de aceea nimenea nu putea înțelege. În aceste cazuri se poate spune, cu drept cuvînt, că

cel ce vorbeşte în limbi (I Corinteni 14, 2) nu vorbeşte oamenilor, ci lui Dumnezeu, deoarece pentru ascultători cele vorbite de ei sînt taine pe care nu le pot înțelege fără tălmăcire.

Fiecare creştin ar trebui să dovedească prezența şi lucrarea Duhului Sfînt în el. Dar prezența Duhului Sfînt nu se dovedeşte numai prin vorbirea în limbi. Marele Apostol Pavel zicea că roadele Duhului Sfînt sînt: *dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credința, blîndețele, înfrînarea, curăția* (Galateni 5, 22-23). Iată, însă, că printre roadele Duhului nu este pomenită vorbirea în limbi, deoarece a fost un dar al Bisericii numai pentru un anumit timp, nu cum sînt cele enumerate mai sus, pe care trebuie să le aibă creştinul din toate timpurile. Cine se dovedeşte că are aceste roade ale Duhului Sfînt, acela are şi pe Duhul Sfînt.

Oare noi ortodocşii nu avem deloc darul vorbirii în limbi? Sau îl avem mai puțin decît alți creştini? A spune aşa ceva înseamnă a osîndi pe alții din mîndrie şi a judeca prea părtinitor. Darul vorbirii în limbi nu este un dar obişnuit, ci unul deosebit şi nu este dat fiecăruia (I Corinteni 12, 10). De ce atunci unii sectanți l-au socotit drept o condiție a mîntuirii? Apostolul zice: *Oare toți vorbesc în limbi?* (I Corinteni 12, 30). Deci şi cei ce nu vorbesc în limbi pot să fie buni creştini în comunitatea creştinilor adevărați întrucît nu toți creştinii au aceleaşi daruri. Atunci cum se poate pretinde ca toți să aibă darul vorbirii în limbi? Apostolii nu l-au cerut, ba chiar au arătat că între localnici e nefolositor. Nici ei înşişi nu au folosit darul vorbirii în limbi, decît în cazuri extraordinare cînd a avut un anumit rost, cum a fost pogorîrea Duhului Sfînt din Ierusalim. Altfel l-ar fi cerut şi nouă tuturor.

Iată acum care sînt condițiile principale prin care se poate cunoaşte adevărata glosolalie sau vorbirea în limbi:

1. Cel care vorbeşte într-o limbă insuflată să fie înțeles de toți cei străini care sînt de față (Fapte 2, 1-13).

2. Cînd cineva vorbeşte într-o limbă insuflată între localnici, care nu cunosc lucruri străine, cum a fost cazul din Corint, este nevoie de un alt dar, de acela al tălmăcirii, fără de care vorbirea în limbi este o vorbire în vînt şi o nebunie (I Corinteni 14, 23).

3. Darul vorbirii în limbi nu a fost dat Bisericii pentru totdeauna, cum am arătat, ci a fost dat numai la începutul creştinismului spre a trezi pe păgîni şi pe iudei ca să creadă în Hristos. De aceea Marele Apostol Pavel a arătat că darul vorbirii în limbi va înceta în Biserică (I Corinteni 13, 8).

4. După ce am crezut în Hristos că este Dumnezeu adevărat, nu mai avem nevoie de vorbirea în limbi, deoarece limbile sînt semn, nu pentru credincioşi, ci pentru cei necredincioşi (I Corinteni 14, 22).

5. Chiar la începutul creştinismului darul vorbirii în limbi a fost unul din darurile cele mai mici în Biserică față de cel al proorociei (predicii), al tălmăcirii, al dragostei şi altele care erau superioare. Despre aceasta zice Sfîntul Apostol Pavel: *De aş grăi în limbile oamenilor şi ale îngerilor, iar dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare şi chimval răsunător* (I Corinteni 13, 1).

Este cu totul exclus să se creadă că vorbirea în limbi prin darul Sfîntului Duh ar însemna o bolborosire de vorbe într-o limbă neexistentă sau numai concepută, deoarece atunci nu s-ar mai vorbi de limbi (Marcu 16, 17) şi mai presus de toate ar fi de neînlăturat contrazicerea din Faptele Apostolilor, la capitolul 2. Bolborosirile şi sunetele nearticulate precum şi cuvintele încîlcite pe care le auzim la vorbitorii în limbi în ziua de azi se aseamănă foarte mult cu manifestările păgîne în fața zeului Dionisos şi cu ale ereticilor montanişti, gnostici şi țuackeri de mai tîrziu, pe care Biserica lui Hristos cea dreptmăritoare i-a dat anatema pentru totdeauna.

Aşadar, fraţilor, să ştiţi că este cu totul străină de Duhul lui Dumnezeu vorbirea în limbi a acelor ce li se pare că o au azi, şi îndrăznesc fără de Dumnezeu să răstălmăcească adevărata glosolalie, care a fost cu adevărat un dar harismatic la începutul creştinismului.

Iubiţi credincioşi,

Astăzi este Duminica Cincizecimii, numită şi Duminica Rusaliilor sau Duminica Mare. Astăzi, la 50 de zile de la Înviere şi la zece zile de la Înălţarea Domnului la cer, a fost trimis pe pămînt în chip de limbi de foc Duhul Sfînt Mîngîietorul, a treia persoană a Preasfintei Treimi, "Care din Tatăl purcede", cum mărturisim în Crez. El a fost trimis de către Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, pentru a desăvîrşi opera de răscumpărare şi mîntuire a neamului omenesc prin jertfa Sa de pe Cruce. Mai înainte de patima Sa, Mîntuitorul spunea ucenicilor Săi: *De mă iubiţi, păziţi poruncile Mele şi Eu voi ruga pe Tatăl şi alt Mîngîietor vă va da vouă ca să fie cu voi în veac, Duhul Adevărului, pe Care lumea nu poate să-L primească, pentru că nu-L vede, nici nu-L cunoaşte. Voi îl cunoaşteţi, că rămîne la voi şi va fi în voi va fi. Nu vă voi lăsa orfani. Voi veni la voi...* (Ioan 14, 15-18).

În alt loc Mîntuitorul iar făgăduieşte Apostolilor, şi prin ei tuturor celor ce vor crede în El, pe Duhul Sfînt, zicînd: *Iar cînd va veni Mîngîietorul, pe Care Eu Îl voi trimite vouă de Tatăl, Duhul Adevărului, Care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine* (Ioan 15, 26). Iar scopul trimiterii Sfîntului Duh pe pămînt ni-l descoperă Domnul nostru Iisus Hristos, zicînd: *Iar cînd va veni Acela, Duhul Adevărului, vă va călăuzi la tot adevărul; căci nu va vorbi de la Sine, ci cîte va auzi va vorbi şi cele viitoare vă va vesti. Acela Mă va slăvi pentru că din al Meu ia şi vă vesteşte vouă* (Ioan 16, 13-14).

Deci ce trebuie să ştim noi despre Sfîntul Duh? Că este a treia persoană a Preasfintei Treimi, că purcede de la Tatăl şi că a fost trimis în lume prin Fiul, după înălţarea Sa la cer. Dar de ce a venit pe pămînt la zece zile după Înălţarea Domnului? Pentru că Fiul lui Dumnezeu, cînd S-a înălţat la cer, a zăbovit cîte o zi la fiecare din cele nouă cete îngereşti pentru a le înnoi şi bucura prin Învierea Sa. A zecea zi, spun unii Sfinţi Părinţi, după ce Fiul S-a aşezat de-a dreapta Tatălui pe tronul slavei Sale, a trimis pe Duhul Sfînt în lume.

De ce se numeşte Sfîntul Duh "Mîngîietorul" şi "Duhul Adevărului"? Pentru că Duhul Sfînt mîngîie pe creştini cît sînt pe pămînt. El mîngîie mamele care nasc şi cresc copii, mîngîie pe copiii orfani, pe săraci, pe infirmi, pe văduve şi pe cei bolnavi şi pe bătrîni. Duhul Sfînt mîngîie şi întăreşte în credinţă şi în răbdare pe mucenicii care rabdă grele chinuri şi îşi dau viaţa pentru Hristos. Duhul Sfînt mîngîie pe credincioşi, pe călugări şi pe slujitorii Bisericii în timpul rugăciunii şi al grelelor ispite care vin asupra lor de la diavol, de la oamenii răi şi din firea lor înclinată spre păcat. Duhul Sfînt mîngîie inimile celor smeriţi şi rîvnitori pentru Hristos şi mustră prin conştiinţă pe cei păcătoşi care nu se pocăiesc.

Duhul Sfînt se numeşte "Duhul Adevărului" pentru că prin El se mărturiseşte şi se apără dreapta credinţă pe pămînt, se întăresc dogmele ortodoxe, se vesteşte Sfînta Evanghelie în lume, se inspiră sfinţii, proorocii, ierarhii, preoţii şi cuvioşii care păstoresc Biserica lui Hristos, care vestesc cele viitoare şi povăţuiesc sufletele pe calea mîntuirii. Pe toate le sfinţeşte, le îndreptează şi le călăuzeşte "la tot adevărul" Duhul Sfînt, care rămîne cu noi "în veac", adică şi pe pămînt şi în cer, după mutarea noastră la cele veşnice. Duhul Sfînt "va mărturisi" despre Hristos că este Fiul lui Dumnezeu Mîntuitorul şi Judecătorul lumii şi "va vesti", adică va descoperi celor aleşi tainele Sale cele viitoare. Tot Duhul Sfînt va mustra şi va vădi necredinţa celor lepădaţi de Dumnezeu, eresul şi reaua credinţă a sectelor rupte din sînul Bisericii, ca şi răutatea păcătoşilor robiţi de păcate şi nepocăiţi.

Dar de ce a venit Sfîntul Duh Duminica şi în chip de limbi de foc s-a aşezat pe capetele Sfinţilor Apostoli aflaţi în foişorul Cinei din Ierusalim? Domnul a înviat Duminica, în ziua cea dintîi a săptămînii, şi tot Duminica pe la orele nouă dimineaţa S-a coborît Duhul Sfînt peste Apostoli, ca să sfinţească această zi, ca zi de odihnă veşnică a

creştinilor în locul sabatului Legii Vechi şi să ne îndemne Duminica dimineaţa, mai ales la biserică, pentru a asculta Sfînta Liturghie şi cuvîntul de învăţătură din Evanghelie.

Limbile de foc ce s-au aşezat peste Apostoli *ca un vuiet şi suflare de vînt ce vine repede* (Fapte 2, 1-4) simbolizau focul Duhului Sfînt ce avea să ardă toată necredinţa, tot eresul şi păcatul în lume.

Prin limbile de foc ale Duhului Sfînt s-au sfinţit cei doisprezece Apostoli, s-a întemeiat în lume Biserica şi urma să se hirotonească diaconi, preoţi şi episcopi. Prin acest foc dumnezeiesc urmau să se săvîrşească cele şapte Taine ale Bisericii şi să se reverse peste creştini harul mîntuitor al Duhului Sfînt.

Iubiţi credincioşi,

Iată cît de mare este praznicul de astăzi! S-a înălţat Hristos la cer de-a dreapta Tatălui, dar a venit la noi Duhul Sfînt Mîngîietorul, ca să ne sfinţească, să ne călăuzească, şi să lucreze mîntuirea sufletelor noastre. Noi toţi care ne închinăm cu dreaptă credinţă Preasfintei Treimi, ne împărtăşim cu harul Duhului Sfînt prin cele şapte Sfinte Taine întemeiate de Hristos. Prin botez devenim fii ai lui Dumnezeu după dar şi fii ai Bisericii Ortodoxe. Prin taina Ungerii cu Sfîntul Mir primim pecetea harului Duhului Sfînt.

Prin spovedanie ne spălăm şi ne dezlegăm de păcatele făcute după botez, tot cu puterea harului dumnezeiesc, care împreună cu Botezul şi Mirungerea revarsă peste noi cel mai mult harul mîntuitor al Duhului Sfînt. La fel şi ultimele trei Taine şi mai ales Preoţia, ne împărtăşesc în viaţă harul mîntuirii, prin care ne curăţim, ne iluminăm şi ne sfinţim în Hristos.

Datoria noastră principală este să nu întristăm pe Duhul Sfînt care este în noi de la botez, prin păcate.

Nici să alungăm pe Sfîntul Duh de la noi prin necredinţă, mîndrie, desfrînare, ucidere şi mai ales prin căderea în cursele sectelor. Am greşit? Să ne pocăim de îndată ca să nu ne părăsească Duhul Sfînt. Spovedania şi Sfînta Împărtăşanie ne ajută în viaţă cel mai mult la mîntuire. Să nu le amînăm la bătrîneţe, ca să nu murim aşa, că nu ne putem mîntui fără dezlegarea păcatelor şi fără Trupul şi Sîngele lui Hristos.

Să fugim de păcate, că păcatul îndepărtează Duhul Sfînt de la noi. Să ne ferim de adunări şi învăţături sectare, că acelea nu au Biserică nici harul Duhului Sfînt. Vrem să ştim tainele credinţei? Să citim cărţi sfinte şi să cerem sfatul preoţilor. Vrem să vorbim limba îngerilor, care este cea mai frumoasă? Să ne rugăm din inimă cu smerenie şi lacrimi şi să lăudăm pe Dumnezeu acasă şi în Biserică.

Prin rugăciune vorbim cu Dumnezeu, cu Maica Domnului, cu Apostolii, cu sfinţii din cer şi cu oamenii de pe pămînt. Rugăciunea este cea mai preţioasă vorbire duhovnicească în limba Duhului Sfînt. Vrem să biruim răutatea lumii şi a diavolului? Să iubim curat pe toţi oamenii, să iertăm şi să ajutăm după putere pe toţi. Vrem să lăudăm pe Duhul Sfînt? Să rostim zilnic rugăciunea "Împărate ceresc Mîngîietorule". Vrem să lăudăm cu toţii îngerii şi cu toţi sfinţii pe Preasfînta Treime? Să cîntăm adesea "Sfinte Dumnezeule", lăudînd pe Tatăl, pe Fiul şi pe Duhul Sfînt. Amin.

Predică la Duminica I după Rusalii (a Tuturor Sfinţilor)
(Despre cinstirea sfinţilor şi a îngerilor)

Minunat este Dumnezeu întru Sfinții Săi, Dumnezeul lui Israel (Psalm 67, 36)

Iubiți credincioşi,

Ați auzit în Sfînta şi dumnezeiasca Scriptură zicîndu-se: *Prin sfinții care sînt pe pămîntul Lui, minunată a făcut Domnul toată voia întru dînşii* (Psalm 15, 3). Tocmai de aceea, noi, creştinii ortodocşi, cinstim pe sfinții lui Dumnezeu, ştiind că Dumnezeu săvîrşeşte în chip minunat voile Sale cu dînşii. Trebuie de la început să vă spun că Biserica Ortodoxă face deosebire între adorare, care se cuvine numai lui Dumnezeu, şi venerare sau cinstire, pe care o dăm sfinților şi îngerilor Lui, care slujesc la mîntuirea sufletelor noastre. La aceasta ne învață şi Sfîntul Apostol Pavel zicînd: *Îngerii nu sînt oare toți duhuri slujitoare, trimişi ca să slujească pentru cei ce vor fi moştenitorii mîntuirii?* (Evrei 1, 14). Iar scopul cultului sfinților este de a lăuda pe Dumnezeu prin ei, după mărturia Sfintei Scripturi care ne îndeamnă la aceasta zicînd: *Lăudați pe Dumnezeu întru sfinții Lui* (Psalmi 159, 1).

Aşadar, noi cinstim pe sfinți şi aducem laudă lui Dumnezeu direct şi indirect. Mîntuitorul nostru Iisus Hristos ne arată că cine cinsteşte pe sfinți, pe El Îl cinsteşte, căci a zis: *Cine vă primeşte pe voi, pe Mine Mă primeşte* (Matei 10, 40).

Noi venerăm pe sfinți, pentru că ei sînt prieteni ai lui Dumnezeu, după mărturia Mîntuitorului care a zis către sfinții Săi ucenici: *Voi sînteți prietenii Mei* (Ioan 15, 14). Şi în alt loc al dumnezeieştii Scripturi ni se arată că sfinții sînt prietenii lui Dumnezeu, zicînd: *A crezut Avraam lui Dumnezeu şi i s-a socotit lui spre dreptate şi prietenul lui Dumnezeu s-a chemat* (Iacob 2, 23; Romani 4, 3; Facere 15, 6; Psalmi 138, 17; Isaia 41, 8).

Noi cinstim pe sfinții lui Dumnezeu şi cerem ajutor lui Dumnezeu prin ei, căci: *Sfinții vor judeca lumea* (I Corinteni 6, 2). Prin sfinți nu înțelegem pe cei ce se numesc creştini doar cu numele; ci pe cei care s-au desăvîrşit prin fapte bune şi au urmat întru totul lui Hristos. Căci Mîntuitorul numai Apostolilor şi celor asemenea lor a zis: *Adevărat grăiesc vouă, că voi cei ce ați urmat Mie, la înnoirea lumii, cînd Fiul Omului va şedea pe scaunul slavei Sale, veți şedea şi voi pe douăsprezece scaune, judecînd cele douăsprezece seminții al lui Israel* (Matei 19, 28).

Cinstim pe sfinții lui Dumnezeu căci ei, prin puterea lui Dumnezeu, fac minuni mari preaslăvite, după cum au făcut Moise, Ilie, Daniel, Sfinții Apostoli Petru, Pavel, Ioan Evanghelistul şi toți ceilalți apostoli şi sfinți despre ale căror fapte şi minuni arată Sfînta Scriptură şi Sfînta Tradiție a Bisericii lui Hristos.

Cinstim pe sfinți şi le cerem ajutor în necazuri căci ei se roagă pentru noi şi rugăciunea lor este primită de Dumnezeu. Ascultă ce zice Dumnezeu lui Abimelec, regele Gherarei, cînd acesta, din neştiință, voia să ia de soție pe soția lui Avraam: *Dă înapoi femeia omului aceluia, că este prooroc şi se va ruga pentru tine, şi vei fi viu. Iar de nu o vei da înapoi, să ştii bine că ai să mori şi tu şi toți ai tăi* (Facere 20, 7).

Auzi ce zice Dumnezeu către Elifaz Temaniteanul şi cei doi prieteni ai lui, care supăraseră pe sfîntul şi dreptul Iov: *Acum luați şapte viței şi şapte berbeci şi duceți-vă la robul Meu Iov şi aduceți-le pentru voi ardere de tot; iar robul Meu Iov să se roage pentru voi. Din dragoste pentru el voi fi îngăduitor, ca să nu Mă port cu voi după nebunia voastră, întrucît n-ați vorbit despre Mine aşa de drept cum a vorbit robul Meu Iov.* Şi au făcut cum le spusese Domnul, şi Domnul a primit rugăciunea lui Iov (Iov 42, 8-9).

Iată ce zice Sfîntul Apostol Pavel: *Mulțumesc Dumnezeului meu, ori de cîte ori îmi amintesc de voi, căci pururea în toate rugăciunile mele, mă rog pentru voi toți, cu bucurie* (Filipeni 1, 3-4). Altă dată zice: *Mulțumim lui Dumnezeu totdeauna pentru voi toți şi vă pomenim în rugăciunile noastre, aducîndu-ne aminte neîncetat înaintea lui Dumnezeu şi Tatăl nostru de lucrul credinței voastre* (I Tesaloniceni 1, 2-3). În alt loc iarăşi zice: *Pentru*

aceasta ne şi rugăm pururea pentru voi, ca Dumnezeul nostru să vă facă vrednici de chemarea Sa (II Tesaloniceni 1, 11). Şi iarăşi: *Nu încetez a mulţumi pentru voi, pomenindu-vă în rugăciunile mele ca Dumnezeu... să vă dea vouă duhul înţelepciunii...* (Efeseni 1, 16-17). Sau: *Aceasta şi cerem în rugăciunea noastră: desăvîrşirea voastră* (II Corinteni 13, 9). Acelaşi Apostol Pavel îi scrie şi lui Timotei: *Mulţumesc lui Dumnezeu, pe Care Îl slujesc, ca şi strămoşii mei, într-un cuget curat că te pomenesc neîncetat, zi şi noapte, în rugăciunile mele* (II Timotei 1, 3).

Deci, fraţii mei, cîtă datorie avem noi de a cinsti şi a ne ruga sfinţilor şi îngerilor, dacă ei sînt prietenii lui Dumnezeu (Ioan 15, 14), cetăţeni ai casei lui Dumnezeu (Efeseni 2, 19), slugi ale lui Dumnezeu (II Timoteni 1, 3); Psalmi 102, 21; 103, 5; Luca 16, 22; Evrei 1, 7) şi au putere de la Dumnezeu ca să facă mari şi înfricoşate minuni (Ieşire 7, 10; Evrei 11, 29; 11, 35; Luca 9, 1-2). Îngerii au vestit oamenilor zămislirea şi naşterea Mîntuitorului (Matei 1, 20-21; Luca 1, 30); Învierea Domnului (Matei 28, 5-7); Înălţarea la cer şi a doua venire (Fapte 1, 11); zămislirea Sfîntului Ioan Botezătorul (Luca 1, 13-17) şi alte nenumărate taine ale lui Dumnezeu către neamul omenesc.

Sfinţii şi îngerii, se roagă pentru noi (Ieşire 32, 31-32); aud rugăciunile noastre (II Petru 1, 15; Daniel 10, 11; Luca 16, 27); duc rugăciunile noastre înaintea lui Dumnezeu pentru noi (Apoc. 5, 8-14).

Sfinţii au posibilitatea în cer de a sluji la Dumnezeu pentru oameni şi a contribui la mîntuirea acestora. Acest lucru ni-l arată luminat dumnezeiasca Scriptură, zicînd: *Şi cînd a luat cartea, cele patru fiinţe şi cei douăzeci şi patru de bătrîni au căzut înaintea Mielului, avînd fiecare alăută şi cupe de aur pline cu tămîie, care sînt rugăciunile sfinţilor* (Apocalipsă 5, 8).

Aşadar, fraţii mei, prea întunecat la minte şi prea orbit la înţelegere să fie cineva ca să nu înţeleagă cît de mare este datoria noastră, a creştinilor, de a ne ruga, de a cinsti şi de a chema în ajutor pe sfinţii şi îngerii lui Dumnezeu, în rugăciunile noastre care le facem zi şi noapte înaintea lui Dumnezeu.

Să punem o întrebare. Este cunoscut numărul sfinţilor? Dar al îngerilor? Nimeni nu ştie numărul sfinţilor şi al îngerilor. Despre numărul lor spune Sfînta Scriptură: *Număra-voi pe ei şi mai mult decît nisipul se vor înmulţi* (Psalm 138, 18). Arătînd şi stăpînirea lor asupra diavolilor şi a patimilor zice: Foarte s-a întărit stăpînirea lor". Necunoscut este şi numărul îngerilor lui Dumnezeu cum ne arată Sfînta Scriptură: *Cine poate să numere oştile sale?* (Iov 25, 3; Psalm 67, 18; Daniel 7, 10).

Dacă poate mult rugăciunea stăruitoare a unui drept care se lucrează (Iacob 5, 16), oare cît poate rugăciunea milioanelor de sfinţi înaintea lui Dumnezeu, care L-au mărturisit înaintea oamenilor şi şi-au pus sufletul pentru El? Dacă numai un prieten al lui Dumnezeu, Avraam, a avut atîta trecere la Dumnezeu, ca să mijlocească pentru Lot, nepotul său, împreună cu cei din Sodoma şi Gomora (Facere 18, 30-33; 19, 1-28) apoi cîtă trecere au înaintea lui Dumnezeu toţi sfinţii care L-au iubit, I-au slujit şi şi-au pus sufletul pentru dragostea Lui?

De aceea, fericiţi şi de trei ori fericiţi sînt acei creştini care cinstesc pe sfinţii lui Dumnezeu, le cer ajutor în rugăciuni şi îi pun mijlocitori către Dumnezeu în această viaţă de pe pămînt. De asemenea, amar de acei creştini rătăciţi de la adevărata credinţă, care nu cinstesc şi nu pun rugători pe sfinţi şi pe îngeri către prea veşnicul şi înduratul Dumnezeu. Unii ca aceştia vor avea multă ruşine şi amară durere cînd va veni Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, înconjurat de toţi îngerii şi sfinţii Lui, ca să judece viii şi morţii şi să răsplătească fiecăruia după faptele sale (Zaharia 14, 5; Matei 16, 27; Psalmi 61, 11; 27, 6; Proverbe 24, 12; Romani 2, 6; Ieremia 17, 10; 32, 19; Înţelepciunea lui Sirah 17, 18; Matei 25, 31).

Iubiţi credincioşi,

Biserica Ortodoxă cinsteşte în chip deosebit pe sfinţi şi îngeri, rînduindu-le în calendar cîte o zi anuală de prăznuire, slujbe speciale la biserică, rugăciuni şi icoane pictate cu chipul şi numele lor. Celor mai renumiţi dintre sfinţi, precum: Maica Domnului, Sfîntul Ioan Botezătorul, Sfinţii Apostoli, Sfinţii Trei Ierarhi Vasile, Grigorie şi Ioan Gură de Aur, Sfinţii Ierarhi Nicolae şi Spiridon, mari făcători de minuni, Sfinţii Mari Mucenici Gheorghe şi Dimitrie, Varvara şi Ecaterina şi mulţi alţii se bucură de un cult deosebit. Slujba lor este mai bogată, cu priveghere, cu litie şi acatist, iar sărbătorile lor se prăznuiesc cu multă evlavie. În numele sfinţilor mari se zidesc biserici, devenind astfel protectorii acestor locaşuri şi localităţi. De asemenea, majoritatea credincioşilor noştri poartă nume de sfinţi, pe care le primesc din botez şi sînt încredinţaţi de mici în grija sfinţilor respectivi, cărora le cer ajutor în toate încercările vieţii.

Dar, întrucît o mare parte din sfinţi şi cuvioşi au rămas necunoscuţi, nefiind trecuţi în vechile sinaxare şi martirologii creştine, Biserica Ortodoxă a rînduit ca o dată pe an, prima Duminică după Rusalii să fie închinată în cinstea tuturor sfinţilor, cunoscuţi şi necunoscuţi, de la Hristos pînă astăzi. Această cinstire comună a tuturor sfinţilor o săvîrşim în Duminica de astăzi, denumită "Duminica Tuturor Sfinţilor". Între aceştia, se cinstesc mai multe sute de sfinţi şi cuvioşi români, cei mai mulţi necunoscuţi.

După ce am arătat la început de ce trebuie să cinstim pe sfinţi, să vedem acum cine poate fi cinstit ca sfînt? Sfinţii fiind creştini desăvîrşiţi în rugăciune, în smerenie, în înfrînare şi mai ales în dumnezeiasca dragoste, mulţi dintre ei primeau daruri duhovniceşti deosebite încă din viaţă. Astfel unii aveau darul rugăciunii inimii, cea mai înaltă rugăciune creştină. Alţii aveau darul lacrimilor, al înfrînării, al tăcerii duhovniceşti, al smereniei şi al desăvîrşitei iubiri pentru toată zidirea. Alţi sfinţi se învredniceau de daruri miraculoase, văzute, ca: vindecarea bolilor, cunoaşterea celor viitoare, înţelegerea gîndurilor, izgonirea duhurilor necurate. Încă şi după mutarea din trup moaştele lor rămîn întregi, nestricate şi fac vindecări miraculoase cu cei bolnavi. De aceea moaştele sfinţilor sînt venerate de credincioşi, care primesc sănătate, binecuvîntare şi ajutor.

Deci sfinţi pot fi cei care au dreapta credinţă, care duc pe pămînt viaţă cu totul sfîntă, cei care iubesc desăvîrşit pe Dumnezeu şi pe oameni, cei care se roagă neîncetat cu adînc de smerenie şi sînt gata să-şi dea şi viaţa pentru Biserică. Semne ale sfinţeniei sînt darurile facerii de minuni.

De aceeaşi cinstire se bucură în Biserică şi în casele credincioşilor noştri Sfinţii Îngeri. Mai ales Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil sînt deosebit de cinstiţi, iar prin sate şi oraşe se află numeroşi creştini care le poartă numele şi biserici înălţate în cinstea lor.

Sfinţii în Biserica Ortodoxă se împart în mai multe cete, şi anume: Ceata apostolilor care au vestit Evanghelia lui Hristos pe pămînt; ceata proorocilor şi a drepţilor Vechiului Testament; ceata ierarhilor şi a învăţătorilor a toată lumea, care au apărat Biserica şi dogmele credinţei ortodoxe; ceata mucenicilor, adică a celor ce şi-au vărsat sîngele pentru dreapta credinţă în Hristos; ceata Cuvioşilor Părinţi, adică a sfinţilor călugări şi sihaştri purtători de Dumnezeu, care s-au nevoit prin mînăstiri prin peşteri şi pustietăţi, în post şi neîncetată rugăciune. Ultima ceată este ceata fericiţilor şi a tuturor drepţilor, care au bineplăcut lui Dumnezeu pe pămînt, ca orfani, văduve, copii nevinovaţi, călugări şi preoţi evlavioşi, credincioşi dreptmăritori, care au răbdat cu bărbăţie necazurile, bolile şi ispitele vieţii pămînteşti.

Dar cei mai sfinţi în împărăţia lui Dumnezeu sînt: Preasfînta Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioară Maria, care se bucură de un cult deosebit de supravenerare, şi Sfîntul Ioan Botezătorul. După învăţătura şi iconografia ortodoxă, Maica Domnului şi Sfîntul Ioan Botezătorul stau înaintea Preasfintei Treimi, de-a dreapta şi de-a stînga Mîntuitorului şi se roagă neîncetat pentru mîntuirea lumii.

Toți sfinții din cer cunoscuți şi necunoscuți, împreună cu cetele îngerilor cereşti, formează în cer biserica biruitoare. Iar totalitatea credincioşilor dreptmăritori de pe pămînt, care se luptă cu ispitele de tot felul ce vin de la diavolul, de la lume şi de la trup, formează aşa numita biserică luptătoare.

Sfinții şi îngerii din cer au misiunea de a slăvi neîncetat pe Dumnezeu şi de a se ruga pentru biruința bisericii luptătoare de pe pămînt, ajutînd cel mai mult la mîntuirea sufletelor omeneşti. După cuvîntul Mîntuitorului: *Bucurie mare se face în cer pentru un păcătos ce se pocăieşte!* (Luca 15, 10), trebuie să înțelegem cît de mult se bucură sfinții toți şi îngerii pentru fiecare păcătos care se pocăieşte.

Dar să vorbim cîteva cuvinte şi despre sfinții români care au odrăslit pe pămîntul țării noastre din primele secole creştine şi pînă în zilele noastre.

Deşi se afirmă că Biserica Ortodoxă Română nu a canonizat oficial, de-a lungul istoriei sale, decît foarte puțini sfinți locali, din cauza vitregiei veacurilor, reamintim că la noi, mai întîi poporul şi credincioşii canonizau pe sfinți şi îi cinsteau după cuviință, iar Biserica îi recunoştea mai tîrziu de la sine. Însă trebuie să ştim că avem şi noi, din mila lui Dumnezeu, destui sfinți, preoți aleşi, ierarhi purtători de Hristos, voievozi apărători ai creştinismului, în frunte cu Ştefan cel Mare, şi mulți oşteni martiri, care s-au jertfit pentru a apăra credința ortodoxă pe pămîntul țării noastre.

De la primii episcopi sfinți ai Tomisului din secolul al IV-lea, pînă la Sfinții Ierarhi Calinic de la Cernica († 1868), şi Iosif cel Nou de la Partoş († 1656), canonizați în anii 1955-1956; de la sfinții mucenici Zotic, Atal, Camasie şi Filip, din secolul IV, descoperiți în anul 1971 la Niculițel-Dobrogea, pînă la marele domn martir Constantin Brîncoveanu cu cei patru fii ai săi, tăiați cu sabia pentru Hristos la 15 august 1714; de la primii cuvioşi călugări din Dobrogea şi Munții Buzăului, începînd cu Sfîntul Ioan Cassian (c. 360 - c. 435), pînă la Cuviosul Iacob Hozevitul († 1960) şi cuviosul sihastru anonim descoperit în mai 1968 în incinta Mînăstirii Neamț şi Cuviosul Paisie de la Neamț († 1794), recent canonizat, constatăm că avem sute şi sute de sfinți autohtoni, mulți necunoscuți de noi, care sînt scrişi în calendarul sfinților din cer şi se roagă lui Dumnezeu pentru noi toți.

Iubiți credincioşi,

Biserica lui Hristos este Biserica sfinților şi a martirilor. Ea a fost întemeiată pe jertfa Domnului de pe Cruce, pe învățătura Apostolilor şi pe sîngele a peste zece milioane de martiri. Biserica dintotdeauna a născut sfinți, a fost slujită de sfinți. Biserica şi astăzi cere sfinți, păstori cît mai sfinți şi credincioşi cu viață sfîntă.

Dintre aceştia facem parte şi noi. Dar ca fii ai lui Dumnezeu după har şi fii ai Bisericii luptătoare de pe pămînt, sîntem datori să fim "următori lui Hristos", să trăim duhovniceşte pe pămînt, să ne facem vrednici de Împărăția Cerurilor.

Ca fii sufleteşti ai sfinților care ne-au născut în Hristos sîntem datori să le urmăm credința lor dreaptă, să le urmăm viața lor sfîntă, dragostea lor pentru Dumnezeu, rîvna lor pentru Evanghelie, evlavia lor pentru sfînta rugăciune. Nu ne putem mîntui, dacă nu imităm după putere viața sfinților. Adică smerenia cuvioşilor, bărbăția mucenicilor, rugăciunea sihaştrilor, sfințenia drepților, curajul şi statornicia în credință a înaintaşilor, răbdarea părinților care ne-au născut, blîndețea mamelor care ne-au crescut.

Să rîvnim cu stăruință acestor mîntuitoare virtuți creştine. Noi nu ne socotim sfinți, dar trăim şi ne mîntuim în Biserica sfinților. Ei ne sînt părinți, rugători, ajutători în necazuri şi modele de urmat. Să părăsim mîndria, răutatea şi necredința care ucid sufletul şi să cerem ajutorul tuturor sfinților din cer, în frunte cu Maica Domnului, pe care

îi cinstim astăzi. Ei aveau totul curat şi sfînt: şi trupul, şi mintea, şi cuvîntul, şi simțurile, şi sufletul. De aceea făceau minuni, de aceea izgoneau diavolii, de aceea trupurile lor rămîn nestricate şi vindecă mulți bolnavi.

Deci, să ne pocăim de păcate, să imităm pe sfinți, să ducem viață curată şi să le cerem întotdeauna ajutorul prin această scurtă rugăciune: "Toți Sfinții, rugați-vă lui Dumnezeu pentru noi!"

Amin.